

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

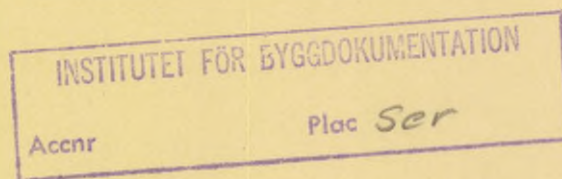

Äldreomsorg, en vårdform eller en boendeform

En studie av miljön vid 6 danska
plejehjem

Kai Vang
Marie Gripenlöf
Lillemor Husberg

R/79

R36:1984

ÄLDREOMSORG, EN VÄRDFORM ELLER EN BOENDEFORM
En studie av miljön vid 6 danska plejehjem

Kai Vang
Marie Gripenlöf
Lillemor Husberg

Denna rapport hänför sig till forskningsanslag 811686-8
från Statens råd för byggnadsforskning till ETV arkitekt-
kontor AB, Stockholm

I Byggeforskningsrådets rapportserie redovisar forskaren sitt
anslagsprojekt. Publiceringen innebär inte att rådet tagit
ställning till åsikter, slutsatser och resultat.

R36:1984

ISBN 91-540-4079-5
Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm

Liber Tryck Stockholm 1984

INNEHALLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	2
1. INLEDNING	3
2. ORDLISTA	6
3. ÄLDREOMSORGENS ORGANISATION I DANMARK.	7
3.1 Vänteavdelningar	7
3.2 Psykiatriska plejehospitaler	8
3.3 Pensionärsbostäder	9
3.4 Geriatriska vårdavdelningar.	9
4. PLEJEHJEM.	10
4.1 Vårdbostäder	13
4.2 Service bostäder	14
4.3 Kollektivbostäder.	15
4.4 Dagvård.	15
4.5 Dagcenter.	16
4.6 Servicefunktioner.	16
5. PLEJEHJEMMENS PLANERING, FINANSIERING, ORGANISATION OCH DRIFT	17
6. AVGIFTER	20
7. PERSONAL	20
7.1 Läkare	20
7.2 Vårdpersonal m fl.	21
7.3 Frivilliga insatser.	21
7.4 Övriga	21
8. MILJÖ OCH ALLMÄN UTFORMNING.	22
8.1 Yttre miljö.	22
8.2 Inre miljö	23
9. DANSKARNAS SYN PÅ FRAMTIDEN, SLUTSATS.	25
10. REDOVISNING AV DE STUDERADE HEMMEN	28
10.1 Dronning Anne-Marie Hjemmet.	29
10.2 Rygårdscentret	37
10.3 Lystoftebakken	43
10.4 EGV-gården Nørrebro.	51
10.5 Møllevang.	59
10.6 Breeteparken.	65
BILAGOR 1 - 12	71

SAMMANFATTNING

I Sverige har långvårdens planering i stor utsträckning följt akutsjukvårdens värderingar och normer inte minst beträffande vården av gamla människor. Patienter inom långvården har således oftast även under lång tidsrymd placerats i flerbäddsrum, utan möjlighet att påverka sin situation.

I denna rapport beskrivs miljön vid 6 danska plejehjem, danskarnas sätt att lösa äldreomsorgen. Ett plejehjem kan i Sverige närmast jämföras med ett lokalt sjukhem men inrymmer även de svåra vårdfall som finns på de svenska långvårds-sjukhusen.

En väsentlig skillnad mellan de två ländernas äldreomsorg är att alla institutioner för äldre i Danmark hör hemma under den sociala sektorn, där inställningen är helt annorlunda än inom sjukvårdssektorn. Alla danska plejehjem är dock inte av samma höga standard som de här redovisade.

I rapporten ges en allmän orientering om äldreomsorgens organisation i Danmark, vilka vårdformer som tillämpas, finansiering och avgifter. En redovisning av de 6 plejehjemmens placering i samhället, närhet till allmän service, trafikförbindelser, byggnadernas disposition och innehåll, såväl beträffande de enskilda avdelningarna, gemensamhetsutrymmen som själva boenderummen. Även verksamheten berörs.

Vår strävan har varit att hålla rapporten fri från personliga kommentarer. Vi har istället valt att låta var och en som läser denna rapport själv göra sina bedömningar och jämförelser utifrån sina egna erfarenheter.

I bilagan redovisas material och ytskikt i olika utrymmen. Alla 6 plejehjemen är illustrerade med kartor, planritningar och fotografier.

Slutligen redovisas danskarnas syn på sina plejehjem, hur man man har för avsikt att planera framöver.

1. INLEDNING

Långvården i Sverige har under ett antal år varit föremål för en kraftig utbyggnad. Vid planeringen av långvårdssjukhusen har i stor utsträckning akutsjukvårdens värderingar och normer varit dominerande vilket man har börjat ifrågasätta. På olika håll i landet görs ambitiösa försök att finna en vårdform som mera anpassas till den äldre generationens önskemål.

Vi har på vårt kontor, som främst sysslar med planering av vårdanläggningar uppmärksammat detta. Vi har gjort jämförelser mellan långvården här i landet och äldrevården i Danmark, dels genom personliga kontakter och dels genom studiebesök.

Biljardspel
på Møllevang

I Sverige har man mera sett till den sjukvårdande sidan när det gäller äldrevården. Man har erbjudit den gamla vård på ett sjukhus i sjukhusmiljö.

Man har speciellt i storstäderna placerat de äldre på långvårdssjukhus i 1-, 2- och 4-patientrum utan egna ägodelar omkring sig. De som inte har fått enkelrum har placerats ihop med främmande personer med vilka de ofta inte har haft något gemensamt.

"Patienten" har ofta placerats på ett långvårdssjukhus långt ifrån den egna invanda omgivningen utan närhet till familj och vänner samt har inte sällan flyttats mellan olika sjukvårdsinrättningar utan att kunna påverka detta.

I Danmark betraktar man långvården som en boendeform och de äldre har erbjudits erforderlig vård på ett plejehjem där man har utgått ifrån bostadsstandard och gjort nödvändiga kompletteringar. Ungefär 90% stannar sedan där till sin död och tas enbart in på sjukhus vid akut sjukdomstillstånd.

De äldre kallas boende och inte patient. De erbjuds eget rum och hygienrum samt får ta med sig sina egna möbler, tavlor mm. Namnskylt finns utanför varje rum istället för ett sjuksalsnummer. Man ger den boende så stor frihet som möjligt exempelvis genom att hon själv får bestämma när hon vill lägga sig, ta emot besök och dylikt.

Syftet är att aktivera de gamla för att hålla dem i så god fysisk och psykisk kondition som möjligt. Man respekterar deras integritet och uppmuntrar dem att hela tiden bestämma själva vad de skall göra och vill göra.

Samlingssalen på Rygårdscentret

Man bygger oftast mindre anläggningar, ibland ihop med andra boendeformer och integrerade i annan bebyggelse. Den boende har möjlighet att, om än i begränsad omfattning p g a platsbrist, själv välja vilket plejehjem hon vill bo på.

Det är vår uppfattning att de exempel från den danska äldre vården som vi har studerat varken investerings- eller driftmässigt är dyrare än här i landet. Även personalomsättningen vid de danska plejehjemen förefaller vara låg.

Vi har från huvudmän och allmänhet märkt ett stadigt stigande intresse för dessa skillnader och vi anser att det finns ett stort behov av att få fram ett material om de danska plejehjemen som kan jämföras med svenska förhållanden.

Mot ovannämnda bakgrund har vi ansett det angeläget, att få fram ett material, som genom exempel redovisar den miljö som erbjuds de gamla på plejehjemmen. Vi har åskådliggjort detta genom att redovisa 6 plejehjem av varierande storlek och sammansättning och med olika byggherrar samt belägna i olika miljöer som spänner från saneringskvarteren i Köpenhamn till lantlig idyll.

Projektet syftar till att få fram ett underlagsmaterial för de personer som arbetar inom äldreomsorgen i Sverige samt politiker och beslutsfattare på alla nivåer.

De uppgifter som redovisas i detta projekt har insamlats dels vid besök på de i projektet ingående plejehjemmen dels genom intervjuer med personer som arbetar med äldreomsorgen såväl inom som utom institutionerna.

Kiosk och
reception,
Lystoftebakken

2. ORDLISTA

plejehjem	lokalt sjukhem/vårdhem
plejehjemsavdelning	vårdhem/sjukhemsavdelning
plejebolig	vårdbostad
beskytted bolig	servicebostad
kollektivbolig	kollektivbostad
daghjem	dagvård
visitation	utredning
visitationsudvalg	utredningsnämnd
ergoterapi	finmotorisk arbetsterapi
dag- och natpleje	korttidsbostäder

3. ALDREOMSORGENS ORGANISATION I DANMARK

Ansvar för äldreomsorgen ligger hos kommunerna. Dessa planerar och bygger, antingen i egen regi eller i samarbete med självägande institutioner plejehjem, skyddade bostäder, kollektivbostäder och pensionärslägenheter.

Det vi i Sverige kallar serviceboende, lokala sjukhem och långvårdssjukhus har i Danmark till allra största delen sin motsvarighet i plejehjem och skyddade bostäder. Dessa redovisas mer ingående under punkt 4.

Någon motsvarighet till den svenska långvården finns i princip inte. Inom Köpenhamns kommun finns dock ett antal vänteavdelningar på ombyggda gamla sjukhusanläggningar där äldre i behov av omvårdnad läggs in i avvaktan på en plats på ett plejehjem. Dessutom finns psykiatriska plejehjem där helt senildementa personer placeras.

Dagrum i
Møllevangs
plejehjem

3.1 Vänteavdelningar

I 1-, 2- och 4-patientrum väntar den gamla på att en plats på ett vårdhem skall bli ledig. Väntetiden här kan uppgå till upp emot 2 år och innebär för den enskilde individen en mycket stor påfrestning. För närvarande vistas ungefär 1.500 på vänteavdelningar.

Vänteavdelningarna är en i dagens läge nödvändig vårdform som danskarna vill lägga ner så snart tillräckligt med andra vårdformer finns att tillgå. Man har funnit att varje flyttning innebär en mycket stor påfrestning på individens hälsa.

3.2 Psykiatriska plejehospitaler

Inom Köpenhamnsområdet finns fyra psykiatriska plejehospital med totalt ca 1.500 platser som är underordnade sjukhusadministrationen i Köpenhamns kommun.

Man vistas här i 1- 2- och 4-patientrum, delvis möblerade med egna möbler. Avdelningarna är slutna. Inom avdelningarna är friheten stor och motsvarar i princip plejehjemmen.

Till de psykiatriska plejehospitalen kommer personer som vid utredning bedöms vara så dementa att de inte kan tillgodogöra sig ett plejehjems faciliteter och dessutom kan vara störande för sin omgivning.

Även denna form för vård vill man slopa så snart andra vårdformer finns i tillräcklig omfattning.

Utanför Köpenhamnsområdet finns i vissa län såkallade psykiatriska plejehjem i såväl sjukhusens som i social regi. Dessa får ersättning per boende från respektive hemkommuner.

Middag för boende och besökande vid Rygårdscentrets dagvård

Flertalet personer med åldersdement beteende bor på de vanliga plejehjemmen. Det är i många fall yttre faktorer t ex en för tillfället ledig plats som avgör om en person råkar komma till ett psykiatriskt plejehjem. Försök görs att flytta ålderdementa personer från de mera sjukhusliknande psykogeriatriska avdelningarna till ett boende vid plejehjem. Reaktionen från de gamlas sida är nästan i samtliga fall ytterst positiv, vilket bl a innebär en i princip halvering av medicinförbrukningen.

Det är enligt uppgifter från olika plejehjem mycket sällan och endast i mycket svåra fall, som man låter någon av sina boende flytta till ett psykiatriskt plejehospital från ett plejehjem. Det är således mycket sällan man tycker att problemen med en förvirrad person blir så stora att de inte går att bemästra inom rimliga gränser.

3.3 Pensionärsbostäder

Pensionärsbostäder har funnits i många år men byggs i princip inte längre. En hel del, främst de äldre pensionärsbostäderna, bebos idag av studerande.

3.4 Geriatriska vårdavdelningar

Geriatriska vårdavdelningar finns vid de stora akutsjukhusen och till dessa avdelningar är knutna specialister inom geriatriska sjukdomar. Vården som ges är främst av diagnostiserande och rehabiliterande karaktär med syfte att snarast möjligt få patienterna i ett sådant skick att utskrivning till eget hem, alternativt annan vårdform kan äga rum.

Arbetsterapi
Lystoftebakken

4. PLEJEHJEM

Någon direkt motsvarighet till plejehjem finns inte i Sverige, närmast kommer lokala sjukhem, ålderdomshem och pensionärshem. De plejehjem som redovisas i detta projekt är moderna, väl fungerande anläggningar med boende som motsvarar de patienter som vistas på de svenska långvårds-sjukhusen.

I Danmark finns ca 1.400 plejehjem med omkring 50.000 boende. Plejehjemmen är avsedda för permanent boende med en omfattande personlig omvårdnad. I boendet ingår läkartillsyn och psykiskt och fysisk stimulans med syfte att hålla de boende vid bästa möjliga allmäntillstånd. På ett plejehjem tas gamla i behov av omvårdnad in efter en utredning, där man bedömer hjälpbehovet. I första hand försöker man med hemhjälp, handikappanpassning av bostaden och dylikt för att den gamla så långt möjligt skall kunna stanna kvar hemma.

Då en person trots bistånd från andra inte längre kan klara eget boende, finns möjlighet att söka till ett plejehem. Innan beslut om intagning på plejehjem tas, utreds den gamlas vårdbehov av en utredningsnämnd i vilket ingår husläkaren (den egna läkaren), socialtjänsteman, hemsjukvårdspersonal, arbetsterapeut och i flera län även överläkaren på centralsjukhusets geriatriska vårdavdelning. Beslut om flyttning fattas dock av den person det gäller, ofta i samråd med anhöriga.

Dagrum Lystoftebakken

Ofrivilliga flyttningar tar mycket hårt på gamla människor. Denna utveckling visar sig främst vid intagning på sjukhus där det inte är ovanligt att en patient under de första dagarna flyttas flera gånger och på så sätt inte hinner att orientera sig. En hospitalisering (passivering) kan i sådana fall uppstå inom endast 4-5 dagars förlopp.

Ergoterapi
Rygårdscentret

Man anser det därför mycket viktigt att så väl pensionär som anhöriga förbereds före intagningen för att göra övergången till den nya miljön så mjuk som möjligt. Detta sker bl a vid besök i hemmet av personal från plejehjemet samt genom att pensionären och dess anhöriga besöker plejehjemet, ofta flera gånger. Där flera plejehjem finns som alternativ är det önskvärt att man besöker dessa för att säkerställa att den gamla kommer till rätt plejehjem, även om detta i vissa fall kan innebära längre väntetid. Om plats finns kan de gamla välja hem, annars avgör kommunen.

Väntetidens längd varierar mycket beroende på tillgången på plejehjemsplatser. Från ingen väntetid alls till upp emot 2 års väntetid i Köpenhamns innerstad, där antalet äldre är dubbelt så stort som riksgenomsnittet.

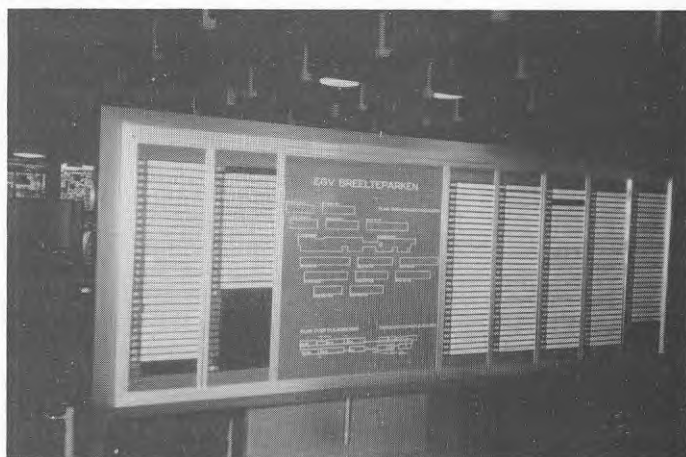
40-60% av de boende på ett plejehjem kommer dit via akut-sjukvården där de har varit intagna för att klara av en oftast akut situation och där man efteråt har bedömt att en återgång till eget boende inte längre är möjlig. På plejehjemen bor således ofta personer med mycket stort omvårdnadsbehov, som kan vara orsakat av såväl fysiska som psykiska funktionsnedsättningar.

När en pensionär tas in på plejehjem är det oftast tal om en definitiv flyttning, inom enstaka kommuner finns dock möjlighet att efter 1-3 mån ta slutgiltig ställning till om hon skall stanna kvar eller flytta tillbaka till sin tidigare bostad. Om beslutet blir att stanna kvar får hon helt lämna sin tidigare bostad och mantalskriva sig på plejehjemet.

Hemmaboende personer med stort omvårdnadsbehov kan under kortare tid (upp till tre månader) tas in på plejehjem. Orsaken kan vara den ordinarie vårdarens sjukdom, ledighet eller om hon t ex efter ett armbrott har svårigheter att klara sig själv dygnet runt. Det handlar då främst om ett socialt omvårdnadsproblem, inte om observation, undersökning och behandling.

Akutsjukvårdens resurser utnyttjas av boende på plejehjem vid akuta sjukdomstillfällen. Den boende flyttar dock hem till plejehjemet igen snarast möjligt och får eftervård där. De boende stannar kvar på plejehjemet till livets slut och dör i sin bostad där.

Undersöknings- och behandlingsrum finns inte vid någon av de 6 plejehjemen som ingår i vår undersökning. Alla behandlingar och undersökningar av medicinsk natur sker i den boendes rum. Är det inte möjligt att där ge den boende nödvändig vård remitteras hon till sjukhus för lämplig åtgärd på samma sätt som vid ett akut sjukdomstillstånd. Det finns i princip inga sängliggande pensionärer utan man strävar efter att alla skall vara uppe under dagtid.

Namnen på de boende finns oftast vid huvudentrén

Medelåldern bland de boende är 80-85 år och de flesta, ca 90% är kvinnor. Vistelsetiden vid plejehjemmet är i medeltal cirka 2 1/2 år - 3 år, vilket stämmer väl med den svenska äldrevården.

Många nya plejehjemsanläggningar innehåller flera sorters bostäder. Vanligtvis finns vårbostäder och servicebostäder eller i vissa fall kollektivbostäder.

Vårbostäderna är alltid placerade centralt i anläggningen då dessa boende har det största vårdbehovet. De övriga ligger mera friliggande.

Samtliga boende använder privata kläder vilka sköts och vid behov förnyas inom plejehjemmen. Lakan och annan cirkulationstvätt klaras i anläggningens tvätterier eller skickas bort till central tvätt.

Tvätten vid
EGV-gården
Nørrebro

4.1 Vårbostäder

En boende har normalt eget rum vanligen 15 m² eller mer med toalett och dusch i anslutning samt en entré med garderob och skåp för sina privata kläder och ägodelar. Ofta finns också ett litet kylskåp. Lägenheten renoveras mellan hyresgästerna och i vissa fall kan den boende även påverka val av tapet eller väggfärg. Vanligtvis är väggarna dock vita.

Den boende möblerar sitt rum med egna möbler, lampor, gardiner, tavlor, mattor mm. Det enda undantaget är sängen som alltid är plejehjemmets. Sängen är en hög- och sänkbar sjukhussäng på hjul. Den "tekniska" sängen är ett arbetsmiljökrav med hänsyn till personalens ryggar. Plejehjemmet ställer ofta även ett sängbord av sjukhusmodell till förfogande om man önskar det. Den som saknar egna möbler kan få låna av plejehjemmet. Alla rum har namnskylt utanför dörren. Ingen går in till en boende utan att först knacka på dörren. Kallelsesignaler finns alltid i bostadsrum och hygienrum. I den introduktionsbroschyr, som varje boende får inför flyttningen, erbjuds hjälp med möblering, uppsättning av gardiner, tavlor mm.

De flesta har sin säng placerad utmed väggen. Enligt personalen innebär detta inget problem trots att de boende ofta har svåra rörelsehinder. Mobila patientlyftar användes där så erfordrades, först om det blir nödvändigt för den boendes omvårdnad placeras sängen med fri golvyta utefter långsidorna. Detta är enligt personalen inte vanligt.

Vårdbostad
Anne-Mariehjemmet

4.2 Servicebostäder

Dessa bostäder ligger oftast i anslutning till ett plejehjem och drivs av detta. Lägenheterna är handikappanpassade med kök/pentry och duschrum. De är tänkta för ensamstående eller par.

Behovet av omvårdnad och stöd avgör om en person kommer till en servicebostad. Strävan är även här att alla skall bo kvar i sitt hem så långt det är möjligt.

Makar där den ena är i behov av hjälp är exempel på personer som bereds plats i ett sådant boende men även yngre människor kan flytta in här.

En servicebostad är försedd med kallelsesignaler till plejehjemmet och ger på så sätt den tryggheten att personal alltid kan tillkallas dygnet runt.

De som bor i en servicebostad får även delta i plejehjemmets aktiviteter och kan få hjälp med städning, matlagning, bad, uppstigning och läggning.

Då ett vårdhem har varit i bruk några år har ofta flera personer i de skyddade bostäderna fått ett ökat behov av omvårdnad. I anläggningar med nära samband mellan de olika boendeformerna påpekades fördelen med att då kunna låta den boende få stanna kvar i sin skyddade bostad trots att hon behöver den omvårdnad som finns i vårdbostäderna. Utökning av vårdintensiteten klaras med en anpassning av personalresurserna. Man anser att det är viktigt att få känna tryggheten att få bo kvar i sin bostad så länge man själv önskar och så långt det är möjligt.

Frisör Nørrebro

4.3 Kollektivbostad

Kollektivbostad kan till viss del jämföras med en servicebostad men är oftast större. Dessutom finns en skillnad i avgiftssystemet i och med att ägaren till en kollektivbostad själv får stå för alla kostnader, såväl för själva hyran som för den service som utnyttjas, ex städning, måltider o dyl.

4.4 Dagvård

Vid vårdhemmen finns lokaler för dagvård. Dessa är oftast avsedda för personer som kan bo och få tillräcklig service i eget hem kvällar och nätter, men behöver omvårdnad och tillsyn under dagen i en omfattning som endast är rimlig på en institution. I dagvårdens verksamhet kan också ingå fot- och hårvård, arbetsterapi och sjukgymnastik mm samt naturligtvis måltider. Flera pensionärer kommer till dagvården endast någon eller några dagar i veckan, andra kommer varje dag. Beslut om en pensionär får komma till dagvården tas av social- och sundhetsförvaltningen, ofta efter hemställen av den egna läkaren. Dagvårdens gäster hämtas och lämnas från sina hem i plejehjemmets egen handikappbuss. Färdtjänst i svensk bemärkelse finns inte.

4.5 Dagcenter

I anslutning till servicebostäder och plejehjem kan också finnas dagcenter för pensionärer och svårt handikappade. Där erbjuds samvaro och möjlighet till olika aktiviteter, spel, handarbete, hantverk, kurser mm. Fysioterapi, olika former av träning samt viss praktisk hjälp ges ofta här.

4.6 Servicefunktioner

På alla plejehjem finns frisör och fotvård och de boende får ett visst antal "behandlingar" gratis per år. Även de som bor i servicebostäderna kan mot betalning utnyttja servicen. Alla center har avtal med någon bank som för några timmar öppnar kontor på plejehjemet en eller ett par gånger i veckan. Dessutom finns en viss bibliotekstjänst på centren med en bibliotekarie som en gång i veckan går runt på avdelningarna.

Fysioterapi Anne-Marie Hjemmet

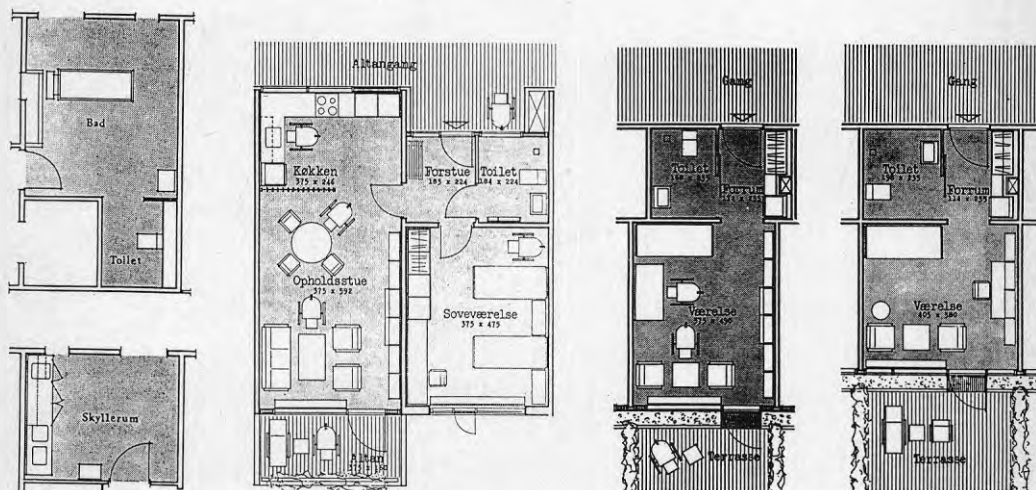
5. PLEJEHJEMMENS PLANERING, FINANSIERING, ORGANISATION OCH DRIFT.

Ansvaret för planeringen har kommunen. Plejehjemen planeras och byggs antingen av kommunen eller på privat initiativ. Uppskattningsvis drivs hälften av hemmen av självägande institutioner, hälften kommunalt.

Om en privat intressegrupp eller organisation genom insamling, donation eller liknande garanterar 10% av byggkostnaderna ställer kommunen garanti för resterande lån samt åtar sig driftkostnaderna.

Plejehjemen kan sedan drivas antingen i kommunal regi eller som självägande institution. Exempel på självägande institutioner är EGV - Ensamma gamlas värn som har planerat, byggt och driver ett 80-tal plejehjem av vilka vi i vårt projekt redovisar 4 samt OK - Omsorgsklubben som även är representerad i vårt projekt med Dronning Anne-Marie Hjemmet.

Att självägande institutioner är så utbredda i Danmark har flera orsaker. Dels finns här en tradition, dels finns inte några fastställda normer eller någon standard för lokalutformning utan endast en tunn "vejledning" 48 sidor i A5-utgiven av Boligministeriet som bl a säger att den boende vid ett plejehjem ska ha ett bostadsrum om minst 15m² samt toalett och duschrum. Därtill en entré med utrymme för privat klädförvaring mm.

Ytterligare en orsak till de självägande institutionernas utbredning är att endast de större kommunerna har konsulter som kan ge råd vid planering av plejehjem såväl när det gäller planering som ekonomi. Många mindre kommuner har inte den expertisen utan ingår istället ett avtal med en självägande institution som har erforderliga kunskaper och som sedan planerar, bygger och ofta även driver institutionen framöver.

För att kunna få ett 50% statligt investeringsbidrag får kostnaderna för ett plejehjem inte överstiga, i kostnadsläge oktober 1982, för huvudstadsområdet ca 630.000 D.Kr per plats och övriga landet ca 525.000 D.Kr. Dessa gränser är maximigränser och motsvarar en bruttoyta inkl samtliga lokaler på cirka 65m²/ boende. Generellt kan man därför säga att i princip alla plejehjem, såväl kommunala som självägande normalt uppfyller dessa gränser, eventuellt överskridande får täckas med andra medel. De beviljade beloppen är exklusive tomtkostnader.

Ergoterapi Rygårdscentret

Inom dessa gränser har planerarna vissa friheter att välja om de vill lägga extra yta till bostäderna eller gemensamma utrymmen.

En jämförelse mellan olika danska plejehjem visar att den enskilda personen där disponerar 25 m² för helt privat bruk och att 75-80% av totalytan står till dennes disposition för privat och gemensamt bruk. På svenska sjukhem är motsvarande siffra 50-75% av totalytan. För de som vistas i flerbäddsrum vilket flertalet gör inom långvården i Sverige är den helt privata ytan obefintlig.

Personalmedverkan eller personalinflytande i planeringsprocessen finns normalt inte i Danmark. Däremot finns i några kommuner en viss medverkan av pensionärer genom studiegrupper.

Såväl kommunala som självägande vårdhem drivs som självständiga enheter. Ett självägande vårdhem styrs av en styrelse med en föreståndare som ansvarar för administration, ekonomi, personal och den dagliga driften mm.

Kommunen betalar plejehjemmens driftkostnader. Detta gäller både då ett vårdhem drivs i kommunal regi och som självägande institution. En budget läggs upp för varje anläggning. Inom ramen för denna budget, som är uppdelad i olika poster driver vårdhemmet sin egen verksamhet. Över- och underskott inom varje post redovisas till kommunen besparingar inom en post kan inte föras över till en annan post. Det går således inte att t ex spara på matkontot för att förbättra utrustningsbudgeten. Detta system avser att garantera en tämligen likvärdig nivå mellan olika plejehjem. Samtidigt lägger det ett ansvar och ger en handlingsfrihet för den enskilda institutionen och dess anställda.

Servicebostad
Anne-Marie Hjemmet

6. AVGIFTER

Vi redogör i vårt projekt inte närmare för det "avgiftssystem" som finns inom äldreomsorgen eftersom det är ett komplicerat område beroende på den enskilde vårdtagarens speciella situation.

I korthet innebär avgiftssystemet dock att en person på ett plejehjem som inte har andra ekonomiska tillgångar än sin folkpension får denna indragen och istället får en summa utbetald för personligt bruk som i dagens läge (1983) motsvarar 500 D.Kr/mån (fickpengar). Har en person andra ekonomiska tillgångar, förmögenhet, tilläggs pension o dyl betalar hon utöver pensionen 60% av den skattepliktiga inkomsten i avgift.

I servicebostad betalar den boende 25% av sin inkomst för hyra, ljus, värme och omvårdnad. För dagvård betalas en fastställd avgift och för dagcenter ett av socialförvaltningen beslutat belopp. Vid pensionärsbostäder är avgiften 15% av inkomsten.

Simbassäng,
Breeitparken

7. PERSONAL

7.1 Läkare

Till vissa plejehjem är en läkare knuten som kommer några timmar i veckan och som kan tillkallas vid behov. En boende kan normalt också få tillkalla sin egen läkare (husläkare) vilket dock inte är så vanligt, särskilt om den boende har vistats på plejehjemmet en längre tid.

7.2 Vårdpersonal

Den genomsnittliga personaltätheten är 0,9/boende. Den procentuella personalomsättningen ligger normalt mellan 5 och 25%. Det framhölls dock på ett av plejehjemen att i början när ett nytt plejehjem tas i drift kan personalomsättningen vara hög för att sedan stabilisera sig till en låg nivå.

En trevlig och bra fysisk miljö och känslan av att betyda något för de boende påverkar personalomsättningen positivt och underlättar nyrekryteringen. Att tjänstgöra på ett sjukhus är gynnsamt ur befordringssynpunkt men allmänt anses arbetet vid plejehjem mer intressant ur social synvinkel - variation i arbetet, självständighet, resor mm.

Varje avdelning inom plejehjemet lägger upp arbetet självständigt och deras arbetsområden har inga tydliga avgränsningar ex viss städpersonal fungerar även som bidråden och har mycket fin kontakt med de boende.

På flera av plejehjemen går personalen i sina egna kläder för att öka hemkänslan.

7.3 Frivilliga insatser

Förutom den avlönade personalen har vissa plejehjem även hjälp av sk "frivilliga" som utan kostnad hjälper till på plejehjemet. Det är ofta friska hemmaboende pensionärer eller hemmafruar, för vilka det känns meningsfullt att göra en insats. De "frivilliga" som även kan omfatta anhöriga i stödorganisationer har fasta arbetstider enl överenskommelse, och tystnadsplikt som övrig personal. De hjälper till med brevskrivning, högläsning, promenader mm och kan även fungera som handledare i t ex vävning eller keramik. En annan personalgrupp är de "långtidslediga" dvs personer som varit arbetslösa i 3 år och som kommunen enl lag är skyldiga att sysselsätta. Även de hjälper till med brevskrivning och liknande men arbetar ofta också med reparationer, trädgårdsskötsel mm.

7.4 Övrigt

De plejehjem som vi studerade anordnar resor såväl inom som utom landet varje år och i dem kan alla boende delta, oavsett handikapp. De vårdkrävande delar rum med en vårdare som ställer upp med assistans 24 tim/dygn under hela resan. Dessa resor är trots arbetsbördan mycket populära hos personalen.

8. MILJÖ OCH ALLMÄN UTFORMNING

I vår redogörelse av de 6 plejehjemmen redovisar vi miljön vid varje hem för sig. Vissa gemensamma drag finns dock för samtliga varför dessa redovisas här.

Ett gemensamt drag är att det finns en central del i anläggningen som innehåller plejehjemsavdelningen, dagvård, dagcenter, restaurang och övriga servicefunktioner. Service- och/eller kollektivbostäderna ligger för sig oftast med egna entréer, ev en övertäckt eller inbyggd förbindelsgång emellan sig samt med centralkroppen.

Till varje plejehjemsavdelning hör dagrum/matrum, förråd, sköljrum, badrum, städtrum samt oftast personalrum. Badrummen används genomgående sällan.

På vissa plejehjem finns möjlighet att slå ihop två vårdbo-städer. Detta utnyttjas sällan då de allra flesta vill bo var för sig. Administrativa lokaler såsom expeditioner är placerade centralt.

Miljön utanför servicebostäderna, Rygårdscentret

8.1 Yttre miljö

I våra utvalda exempel finns plejehjem som ligger både centralt i Köpenhamn med flera våningar och relativt fritt ute på landet i envåningshus. Flertalet ligger ändå centralt i förhållande till service av olika slag såsom butiker, kommunikationer mm. De som har mer än 1 km till affärer, Rygårdscentret och Breelteparken, har kiosk i centret. Frånsett utflykter och liknande vistas pensionärerna helst inne eller på egna eller gemensamma balkonger/altaner. Utblickarna är viktigast. Den enda odling man är intresserad av är den egna balkongglådan. Den egna balkongen/terrassen är ett viktigt inslag och redovisas t o m i "vejledningens" exempel som en del av bostaden.

8.2 Inre miljö

Boendegrupperna varierar mellan 15 och 25 personer, 24 är det vanligaste. När det gäller den totala storleken fick vi den uppfattningen att ca 50 st vårbostäder är lagom men att antalet servicebostäder/kollektivbostäder spelar mindre roll. Vid den största anläggningen Breelteparken med 168 personer i kollektivbostäder anser man att det ger stora möjligheter som underlag för olika aktiviteter.

Oavsett läge, storlek och våningsantal är atmosfären i de sex plejehjemen förvånansvärt lika. Visserligen sätter deras invånare en stor prägel på verksamheten och det sociala livet mellan boende. "Hovdamerna" på Breelteparken håller sig mer för sig själva än "Stalldrängarna" i Møllevang. Men stämningen är oftast kamratlig både mellan boende och personal och inom båda grupperna. Mycket beror detta på respekten och integriteten hos de boende samt att personalen inte har några direkta gränser mellan olika arbetsområden utan i stort lägger upp sitt arbete själva. Framför allt föreståndaren sätter en stark prägel på anläggningens miljö och innehåll.

Vårdrum,
Breelteparken

I och med att man utgår från boendemiljön präglar detta anläggningarna i sin helhet. Materialval som t ex tegel invändigt i korridorer ser man ofta. Korridorerna är personligt möblerade.

Kraven på hygien/ytskikt är jämförbara med en vanlig bostad även om man städar oftare.

Byggnaderna är handikappanpassade. Det finns inga trösklar. Alla toaletter är rullstolstoaletter med resningshandtag. Entrédörrarna öppnas oftast automatiskt.

Belysningen behandlas mycket omsorgsfullt. Överallt där någon stadigvarande visas har man glödljus. Om man behöver tillskottsbelysning för ex vis en undersökning tar personalen med en lampa. I förråd, sköljrum mm finns lysrör. Dagsljus är vanligt även i sköljrum, förråd och badrum.

Kallelsesignaler finns i alla boenderummen samt i toalett och duschrum. På ett av de plejehjem som ingår i vårt projekt (Nørrebro) har man ett mycket avancerat kallelsesystem som i hög grad underlättar för personalen eftersom man var man än befinner sig kan tillkallas och direkt ta kontakt med den hjälpbehövande.

Mobil patientlyft
i Breelteparken

Mobila lyftapparater för patientlyft finns utplacerade på varje avdelning. Takhiss såg vi enbart på en av anläggningarna i ett badrum (Breelteparken). Den användes enligt uppgift inte. En av anledningarna till att man inte har takhiss är att personalen tränas i lyftteknik. Även den som måste lyftas instrueras i lyftteknik så att hon kan hjälpa till och underlätta för personalen.

EKG apparater samt mobil gasutrustning finns vid alla plejehjemen. Någon fast installation av medicinska gaser finns inte och anses inte heller nödvändig eftersom dessa används i mycket liten omfattning.

I såväl plejehjemen som i servicebostäderna får man gärna ha djur om man själv kan sköta dem. Såväl fåglar som katter och hundar är vanliga och några allergiproblem anser man inte att det finns.

9. DANSKARNAS SYN PÅ FRAMTIDEN, SLUTSATS

Vad som framförallt gör intryck vid besök på ett danskt plejehjem är den positiva andan man möts av och den attityd personalen intar jäntemot de gamla.

Man kan inte heller bortse från den oerhörda betydelse som plejehjemsföreståndarens engagemang har för stämningen som råder. Hemkänslan får man också av att alla hjälps åt efter bästa förmåga. Läger man härtill välplanerade anläggningar, god arkitektonisk utformning såväl när det gäller byggnadernas gestaltning som materialval och den trivsamma hematmosfären, förstår man att danskarna är stolta över sina plejehjem och gärna visar upp dem.

När man jämför med den svenska långvården tycks skillnaderna vara stora. En förändring av synsättet på långvården i Sverige märks dock alltmer och det finns all anledning att tro att den utvecklingen kommer att fortsätta. Glädjande är även att konstatera huvudmännens och sjukvårdspersonalens positiva inställning till att ändra på rådande förhållanden.

Dagcentret,
Møllevang

En risk som är uppenbar, är att utvecklingen mot en annan vårdform går så snabbt att man vid planering av anläggningar för gamla inte hinner att studera alla faktorer som kan påverka det färdiga resultatet. Det räcker inte enbart med att bygga en ändamålsenlig byggnad. Man måste också ändra på attityder, arbetsrutiner, schemaläggning och hierarki.

Erfarenhetsmässigt gör man den bedömningen på den danska socialstyrelsen, att flyttningar av gamla människor är ytterst belastande. Det är sålunda förbundet med mycket stora risker att förändra en gammal människas livsmönster, att riva ut henne ur sin invanda miljö.

Man förstår, när man jämför den boende på plejehjemmet, den miljö som omgiver henne, personalens attityd, med patienten på långvårdssjukhusen i Sverige att det finns ett samband mellan en vårdtyngd och aktiveringsgrad liksom skillnaden mellan boendeform och sjukhusvistelse.

För att kunna skapa en bra äldrevård anpassad till svenska förutsättningar kan det vara lämpligt att ta reda på vilka erfarenheter danskarna har.

Intressant och inte minst förvånande är det därför att läsa i den danska äldrekommisionens betänkande, maj 1982, samt genom samtal med personer i ledande ställning inom äldreomsorgen i Danmark, att man framöver inte kommer att bygga flera plejehjem, delvis beroende på att man anser antalet plejehjemsplatser tillräckliga och att denna vårdform ofta på grund av planlösningar med rum placerade på ömse sidor om en korridor understryker institutionsmiljön på ett inte önskvärt sätt.

Behov för plejehjem finns dock. För många gamla som inte kan klara sig själva, kan detta, att bo kvar i sitt gamla hem, innebära en isolering. På ett plejehjem finns många olika aktiviteter och det är lätt att knyta sociala kontakter.

Danskarna vill, istället för att bygga flera plejehjem, satsa på olika former för kollektivboende, på äldreanpassade bostäder i såväl nyproduktion som vid upprustning av befintliga hyreshus. I princip vill man satsa på hemsjukvården och på att vården skall komma till den som behöver den inte tvärtom. Från socialstyrelsens sida önskar man att senildementa gamla placeras på mindre plejeavdelningar om 6-8 boende i anslutning till de existerande plejehjemen samt att personalen ges en anpassad utbildning för att kunna sköta dessa personer på rätt sätt.

Fysioterapi,
Rygårdscentret

Institutioner för äldre finns endast inom socialsektorn. Man anser att särskilt utbildad personal, plejehjemsassistenter, skall sköta de gamla för att undvika att sjukvårdens rutiner överförs till plejehjemmen. (Fackliga hinder har dock hittills hindrat omfattningen av en sådan utveckling).

Tar man ovannämnda synpunkter i beaktande vid planering av den framtida äldreomsorgen här i landet, och därtill lägger krav på en samordning mellan bostadsplanering och sjukvårdens planering torde goda möjligheter finnas för att komma på rätt väg. Målet man bör sträva efter är att skapa sådana alternativ att människan i god tid, och innan vårdbehov uppstår, ges möjlighet att själv kunna planera för flyttning till en vårdanpassad bostad där vård, i olika grader om så behövs, kan ges av kvalificerad vårdpersonal under bra arbetsförhållanden.

Viktigt är även i detta sammanhang att man gör det attraktivt för kommuner, bostadsbolag och privata fastighetsägare att bygga och bygga om till vårdanpassade bostäder.

Entré med
bibliotek,
Breeteparken

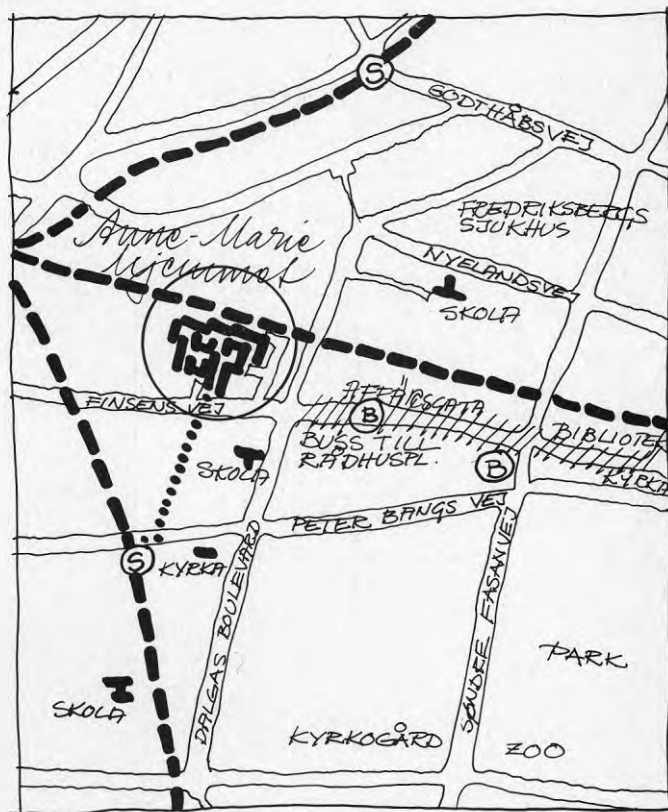
En konsekvens härav kan således vara att en del av sjukvårdens investeringsmedel överförs till bostadsbyggandet. Den roll som pensionärsföreningarna kan komma att spela i framtiden får i detta sammanhang inte heller underskattas. De representerar en ständigt växande del av befolkningen och kommer utan all tvekan att kräva sin medverkan i planeringsprocessen, såväl beträffande äldreanpassade bostäder som olika former för omsorgsboende.

Helt nya boendeformer där hänsyn har tagits till någon form för kollektivt ansvar kan bli en realitet inom en inte för avlägsen framtid. Människan kommer att ställa krav på att kunna planera och påverka sin situation, även under sina sista levnadsår. Arkitektkåren har här i högre grad än vad som nu är fallet möjlighet att kunna göra en insats genom att utgöra en länk mellan önskemål och förverkligande.

10.1 Dronning Anne-Marie Hjemmet

Adress:	Solbjerg Have 7 2000 Köpenhamn F
Telefon:	00945/1 87 7711
Vårdbostäder:	96 pensionärer
Servicebostäder:	34 pensionärer
Dagvård:	ca 35 pensionärer/dag
Byggnadsår:	Servicebostäder 1978, resterande 1980
Byggherre:	Fredrikberg kommun/ OK-fonden
Arkitekt:	Fällestegnestuen

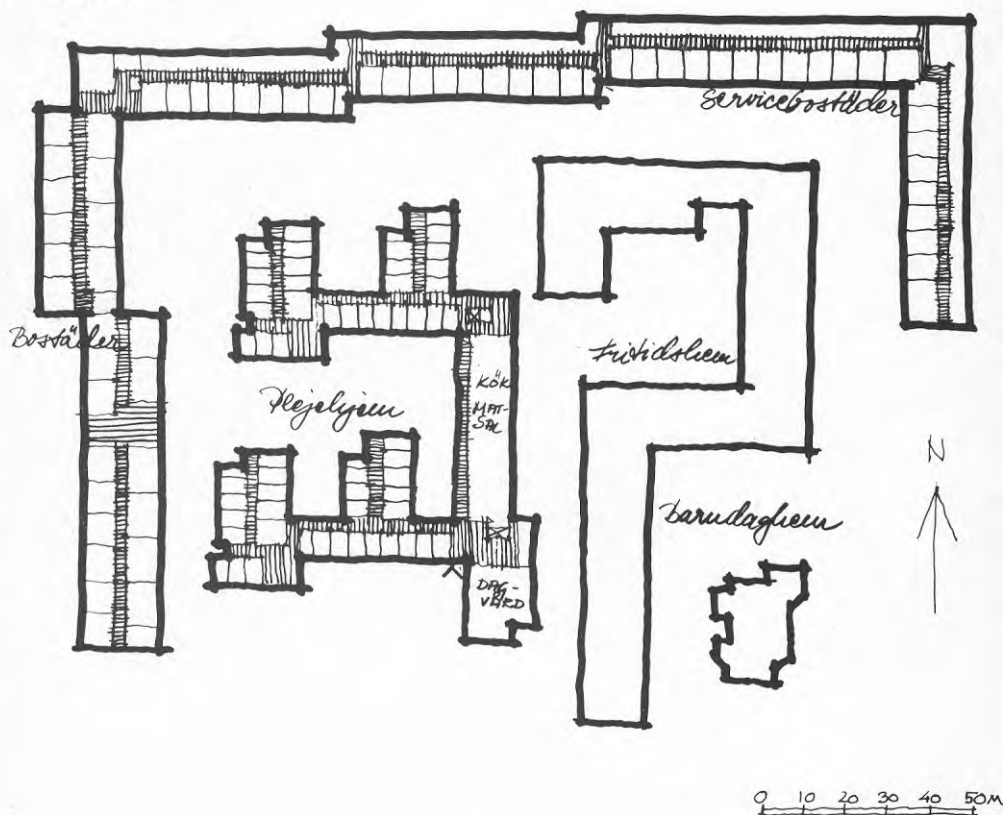
Översiktsplan

50 m

10.1.1 Placering i samhället

Dronning Anne-Marie hemmet ligger i Fredriksbergs kommun i Köpenhamn och ingår som en del i ett nybyggt bostads-kvarter där det även finns daghem, fritidshem och affär. Det ligger centralt i förhållande till inköpsställen och annan service. I närheten finns busshållplatser och pendeltågstationer med förbindelser in till city.

Situationsplan

10.1.2 Yttre miljö

Plejehemmet är en tvåvåningsbyggnad placerad mitt i kvarteret med fina gröna gårdar runt om.

10.1.3 Verksamheter

Centret strävar efter att ha ett brett och varierat utbud av aktiviteter och man vill gärna att de boende är med och arrangerar. Förutom terapiverksamheten ordnas t ex filmvisningar, bingospel, fester och liknande och under sommarmånaderna har man grillfester ute tillsammans med de kringboende. Resor och utflykter anordnas också och man har även modevisningar där pensionärerna visar kläder.

Lokalen för
fysioterapi

Lokalerna för arbetsterapi är välbesökta och hålls öppna under dagtid måndag till fredag. Det krävs ingen föransmälning för besöken och folk kan komma och gå som de vill. Några av de boende och ett par ur personalen utgör en redaktion som varannan månad trycker och ger ut en intern tidning där allt från fester och utflykter till födelsedagar behandlas. På centret finns också en bar som sköts av de boende med viss hjälp från personalen. Baren, som är öppen två eftermiddagar och en kväll i veckan, är mycket populär och en naturlig samlingspunkt i centret.

Det läggs stor vikt vid att de boende aktiveras och man har hittills uppnått mycket bra resultat. På de flesta avdelningar dukar de boende borden själva och många breder sina egna smörgåsar. Det är också de boende som sköter om de blommor som finns på avdelningen och alla hjälper efter förmåga till med att städa sitt eget rum. Genom att de gamla aktiveras har en biträdestjänst per dag kunnat sparas in och den arbetskraften används nu till att följa de boende ut på stan, på besök, fotbollsmatcher och liknande.

Man får många besök av anhöriga och de som har mer än en timmes resväg kan äta på centret utan kostnad, övriga bjuds på kaffe. Inom anläggningen finns vilrum som de anhöriga kan disponera vid övernattnig.

Korridor på
plejehjems-
avdelningen

10.1.4 Personal

Vårdpersonalen arbetar i tre fasta skift dvs man arbetar alltid på samma tider på dygnet. Kvälls- och nattpersonalen arbetar i sju dagar och är ledig i sju dagar. Uppläggning av arbetsdagar resp lediga dagar kan personalen själv bestämma.

Personalens arbetsområden är inte strikt avgränsade. I mån av tid hjälper man till där det behövs och det anses mycket viktigt att all personal tar sig tid att umgås med de gamla.

Förutom vård-, köks- och städpersonal finns en anställd elektriker och en maskinist. För målningsarbeten anlitas en målare utifrån och trädgårdsarbetena sköts av en trädgårdsmästare som är gemensam för hela kvarteret (Se även bilaga 7).

Personalen har ett dagrum på varje avdelning i samband med avdelningskontoret och där äter de flesta sin lunch. Övriga mål äter de tillsammans med pensionärerna. I källaren finns tillgång till omklädningsrum med dusch.

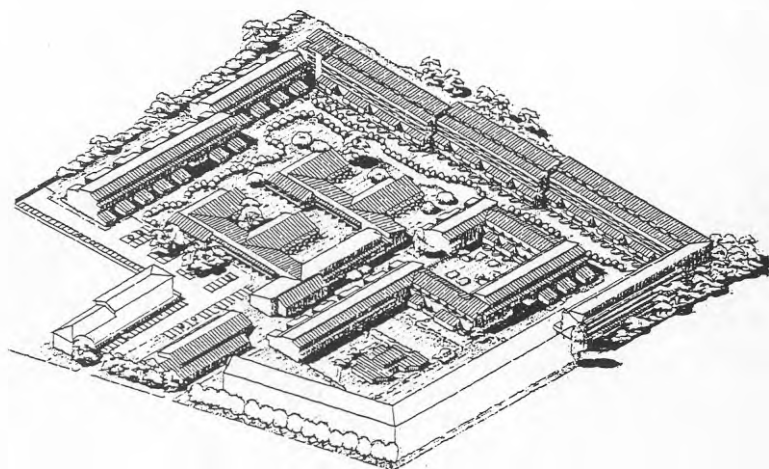
Terrasser till
service-
bostäderna

10.1.5 Besparingar

För närvarande sparar man på energi genom värmeåtervinning från köket och man sänker även innetemperaturen nattetid. Kondensvatten från värmeväxlare tas till vara för uppvärmning av vattnet.

Blev ytterligare besparingar nödvändiga skulle man först och främst spara på städningen och i andra hand på vårdpersonalen. Hyran går inte att påverka.

Axonometriskt perspektiv över kvarteret, där plejehjemmet ses i mitten

10.1.6 Inre miljö

Byggnaderna har vattenburen värme kompletterad med inblåsning av varmluft i vissa rum. Mekanisk ventilation finns i kök och matsal, WC:n samt i lokaler för arbets- och fysioterapi. I övriga rum finns självdrag via ventil i fasad. Ventilationen fungerar bra och det klagas inte på dålig luft. (Ytskikt se bilaga 1).

Avdelningsköket som ligger i anslutning till dagrummet står till disposition för de boende och deras anhöriga. Här går det bra att koka te, kaffe och liknande. Ugn finns däremot inte, så bakning och liknande får ske i arbetsterapin.

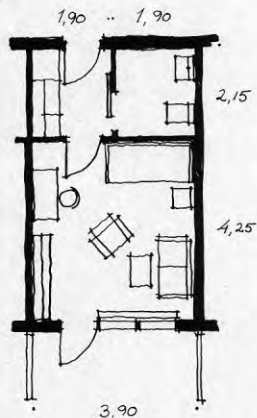
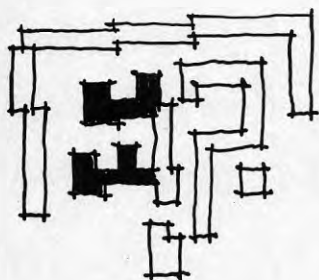
I källarplanet finns förrådsutrymmen där de boende har möjlighet att förvara en del av sina tillhörigheter.

10.1.7 Vårdbostäder

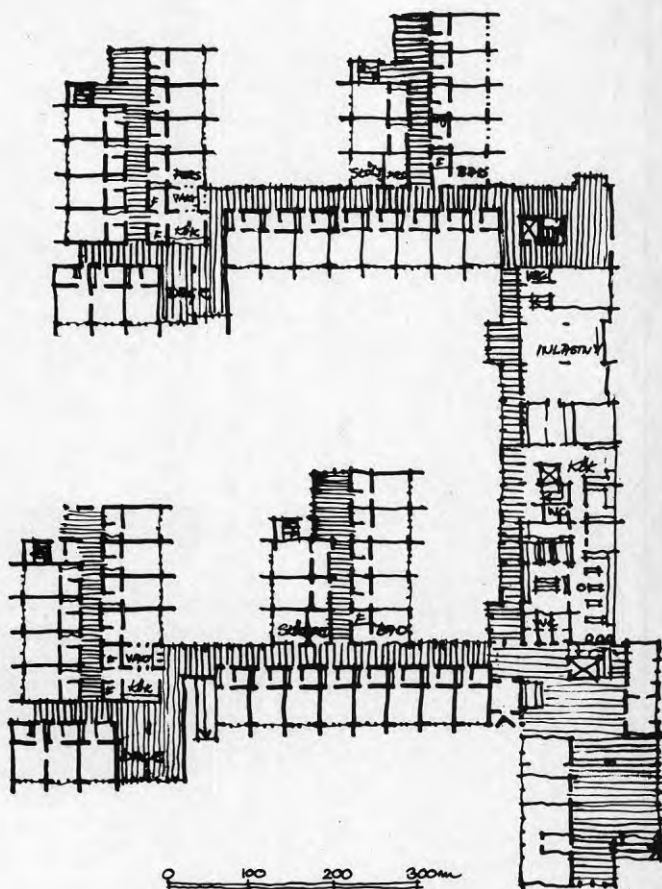
Vårdbostäderna har en yta på $24,5 \text{ m}^2$, är 96 stycken och uppdelade på 4 avdelningar. På varje avdelning finns två enheter som kan slås ihop till en "tvårummare", vilket inte utnyttjas så ofta. Många makar föredrar att bo åtskilda.

Vårdrummet städas varje dag och städningen utförs av ett inhyrt städbolag men i stort sett är det alltid samma städpersonal som städar avdelningen.

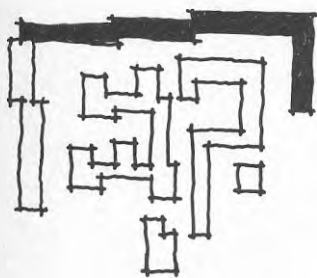
På varje rum finns telefonjack och de flesta har med sin egen telefon. För övriga finns en kostandsfri mobiltelefon på avdelningen.

Plan över
plejehjems-
avdelningen

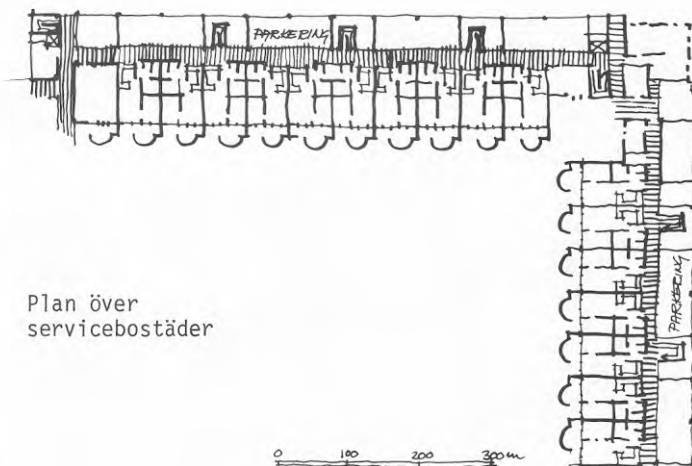
10.1.8 Servicebostäder

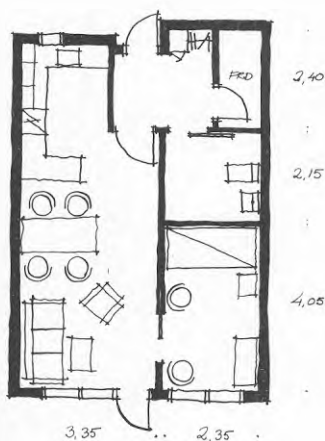
I anslutning till Anne-Marie hemmet finns 34 servicebostäder på vardera 43 m^2 , placerade i entréplanet på vanliga bostadshus. Lägenheterna är vända in mot kvarterets lummiga gård och till varje bostad hör en cirka 11 m^2 stor terrass.

De boende klarar sig i stort sett själva men får i genomsnitt vårdhjälp 1/2 timme per dygn. De som inte kan städa själva får hjälp med lättare städning några minuter per dag och en gång i veckan städas lägenheterna ordentligt.

Övertäckt parkeringsplats finns utanför varje lägenhet.

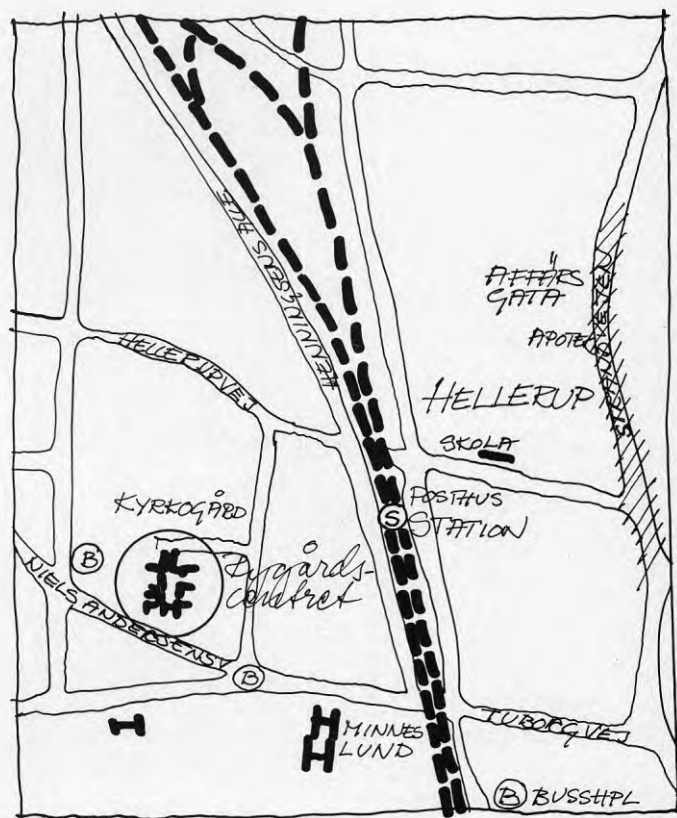
Plan över servicebostäder

Entréfasad till servicebostäder och vanliga bostäder

10.2 Rygårdscentret

Adress:	Niels Andersens Vej 22 Hellerup
Telefon:	00945/1 62 1788
Vårdbostäder:	32 pensionärer
Servicebostäder:	72 pensionärer
Korttidsbostäder:	8 pensionärer
Dagvård:	ca 30 pensionärer/dag
Byggnadsår:	1980
Byggherre:	Gentofte kommun
Arkitekt:	Ejlers och Graversen

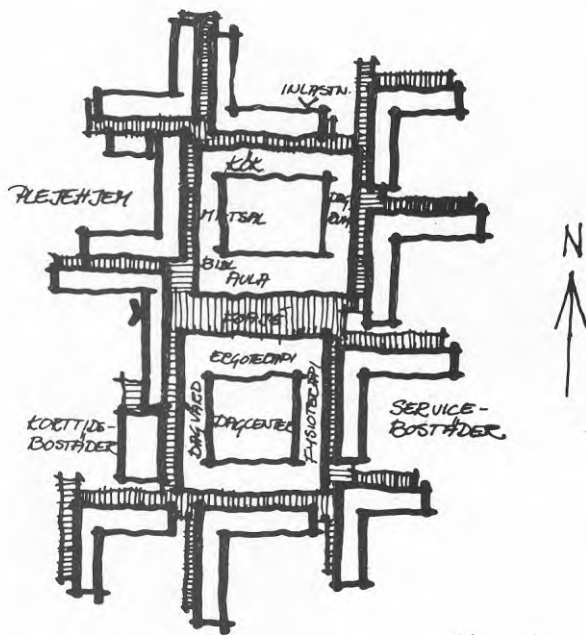
Översiktsplan

0 500 m

10.2.1 Placering i samhället

Rygårdscentret ligger i Gentofte kommun ca 7 km norr om Köpenhamns centrum. Det är cirka 1 km till närmaste köpcentrum, men i centret finns en kiosk som är öppen måndag till fredag och där tidningar, tobak och liknande kan köpas. Busshållplatser finns på cirka 5 minuters gångavstånd och det tar ungefär 10 minuter att gå till Hellerups tågstation. Centret ligger i ett villaområde med lummiga och vackra omgivningar och det finns gott om fina promenadvägar.

Situationsplan

10.2.2 Yttre miljö

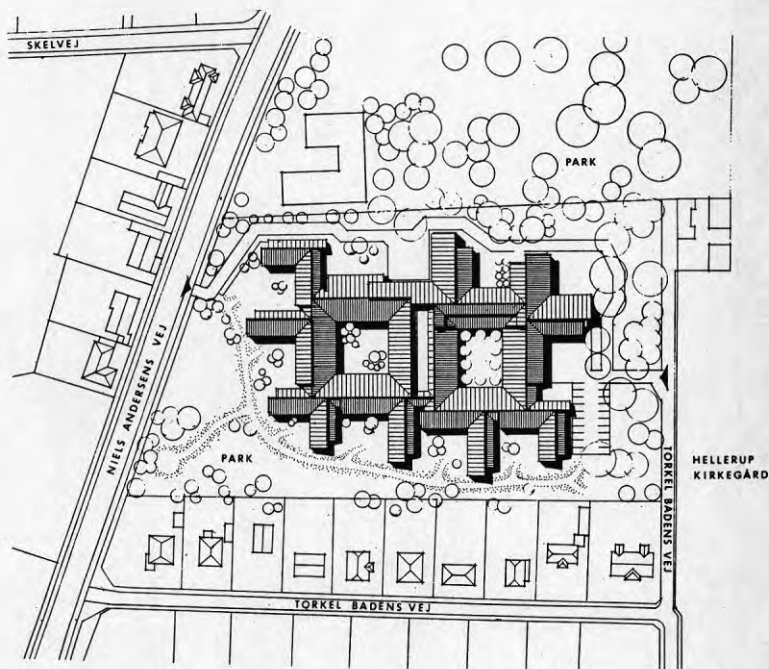
På sin egen mark har man koncentrerat de utvändiga uppehållsutrymmena till de två inbyggda gårdarna. Här finns utemöbler och växter och här ordnas aktiviteter av olika slag. Den gård som ligger i anslutning till fysioterapi har dessutom varierad markbeläggning för att kunna användas för gångträning.

10.2.3 Verksamheter

Man satsar i huvudsak på aktiviteter som kan ske inom centret, som t ex filmvisningar, musikaftnar, modevisningar, maskerader mm. För de boende på vårdhemmet anordnas dessutom utflykter och resor medan de boende i skyddade bostäderna själva får arrangera resor, teaterbesök och liknande med vänner eller anhöriga.

Förutom ergoterapin som är låst nattetid är alla gemensamma utrymmen öppna dygnet runt.

Situationsplan
över centret
med omgivningar

10.2.4 Besparingar

Idag sparar man på energi genom värmeåtervinning av frånluften. I vissa förråd och liknande utrymmen släcks ljuset automatiskt när man stänger dörren. Om ytterligare besparingar blev nödvändiga skulle man göra en del omorganisationer, minska på vårdpersonalen och antal städare.

10.2.5 Inre miljö

Grundidén vid planeringen har varit att minimera lägenhetsytan och istället få större ytor för de gemensamma lokalerna. Föreståndaren Grete Mittet, som också var med vid planeringen av centret, är mycket nöjd med anläggningen och tycker att den fungerar bra. Nu anser hon dock att de skyddade bostäderna för två personer borde ha ett sovrum till för att fungera riktigt bra, (de flesta makar vill inte dela sovrum). Sköljrummet på vårdhemsavdelningen är onödigt stort och de gemensamma badrummen i samband med servicebostäderna är överflödiga.

På plejehjemsavdelningen bor bara personer som även har åldersbetingade psykiska handikapp och på centret anser man inte att de boende i plejehjemsavdelningen och servicebostäderna bör blandas. Man har därför, så långt möjligt, skiljt de två grupperna åt. De boende i plejehjemsavdelningen har matrum, dagrum och terapilokaler på den egna avdelningen medan de boende i servicebostäderna utnyttjar motsvarande utrymmen i entréplanet tillsammans med dagvårdsgästerna.

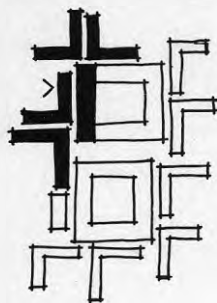
Anhöriga är välkomna att mot betalning äta i matsalen och de kan också övernatta. Speciella övernattningsrum saknas dock.

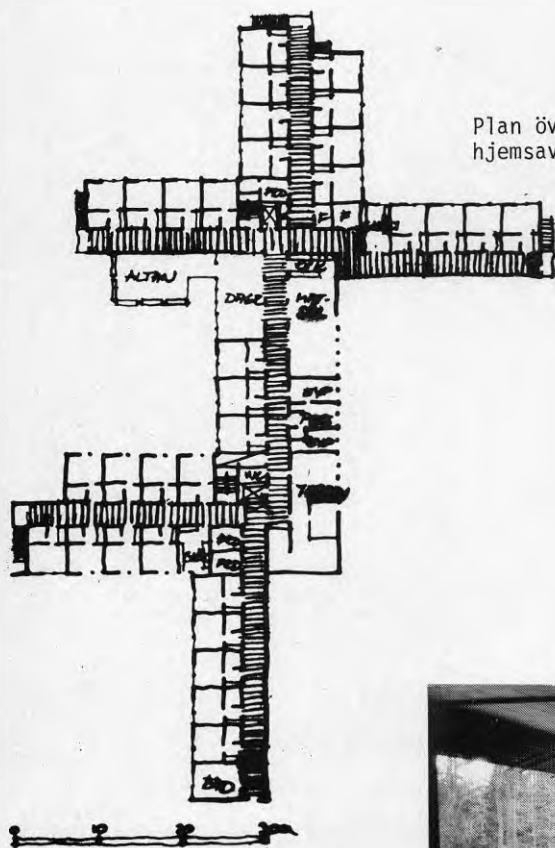
Lokalen för
fysioterapi

Rygårdscentret har vattenburen värme och vattnet värms av tre gaspannor i källaren. Mekanisk ventilation finns i de allmänna utrymmena samt i kök och på alla WC. I övriga rum har man självdreg. Ventilationen i köket är ett problem, på grund av att diskmaskinerna avger mycket ånga, vilket man nu arbetar på att försöka lösa. I övrigt fungerar ventilationen bra och det klagas inte på dålig luft. Ytskikt se bilaga 2.

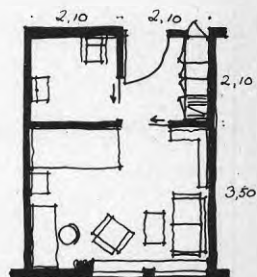
10.2.6 Vårdbostäder

Vårdbostäderna är placerade en våning upp i vinkelformede tvåvåningsbyggnader och alla lägenheter har en yta på 25 m². Plejehjemmen har egen entré direkt utifrån och är uppdelade i två avdelningar på vardera 16 pensionärer. Mellan de två avdelningarna är alla gemensamma rum placerade. Från dagrummet finns utgång till en stor sydvänd, över-täckt altan. Avdelningsköket är mycket välutrustat och står till de boendes förfogande för kaffekokning, bakning och liknande. I källarvåningen finns ett förråd där de boende kan förvara en del av sina tillhörigheter.

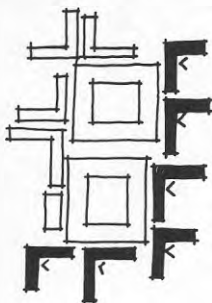

Plan över plejehjemsavdelningen

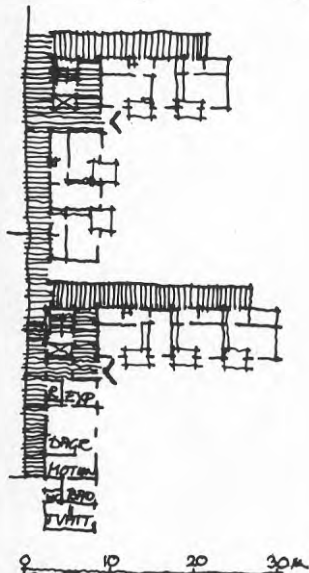
Altan för de boende i plejehjemsbostäderna

10.2.7 Servicebostäder

Servicebostäderna består av 36 egrumslägenheter på 34 m² och 18 tvårumslägenheter på 52 m². Lägenheterna är placerade i sex vinkelbyggda tvåvåningshus och varje hus innehåller lägenheter för 12 boende. Två hus vardera har gemensamt dagrum, motionsrum, badrum mm. Alla hus har egen, neutral, entré utifrån med parkeringsplatser i nära anslutning. Från lägenheterna har man direktkontakt med dagcentret och gemensamma aktiviteter. Till varje lägenhet hör ett källarförråd.

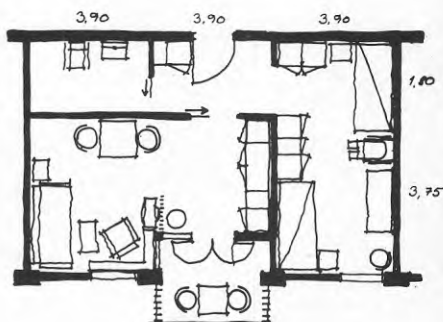
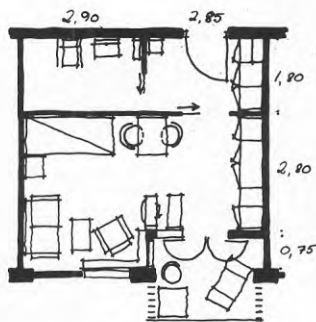
Beträffande personal se bilaga 8.

Plan över servicebostäder

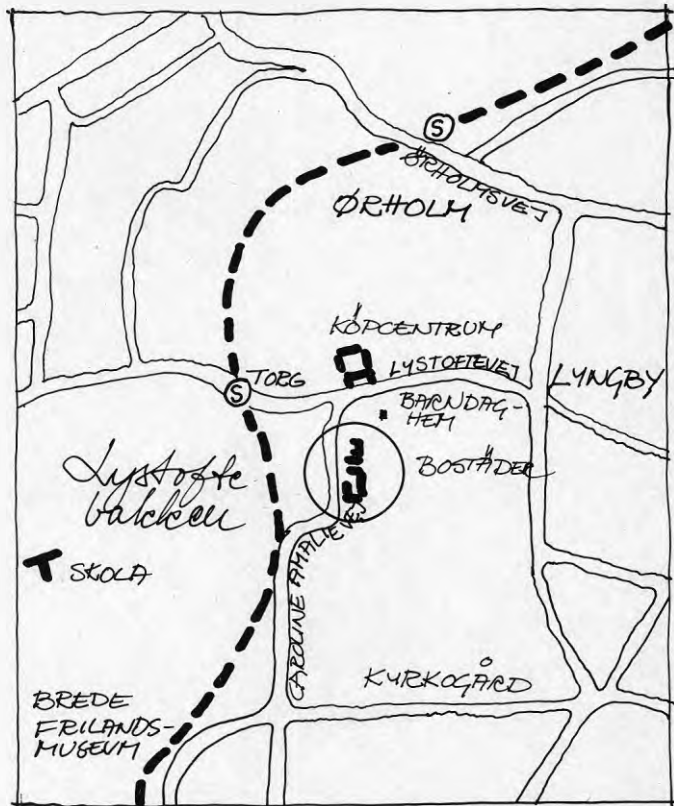

En av entréerna till centrets servicebostäder

10.3 Lystoftebakken

Adress:	Caroline Amalievej 130 2300 Lyngby
Telefon:	00945/2 88 3822
Vårdbostäder:	53 pensionärer
Servicebostäder:	70 pensionärer
Byggnadsår:	1977
Byggherre:	Kommunen/EGV-Lions
Arkitekt:	Hvidt och Mølgaard-Nielsen

Översiktsplan

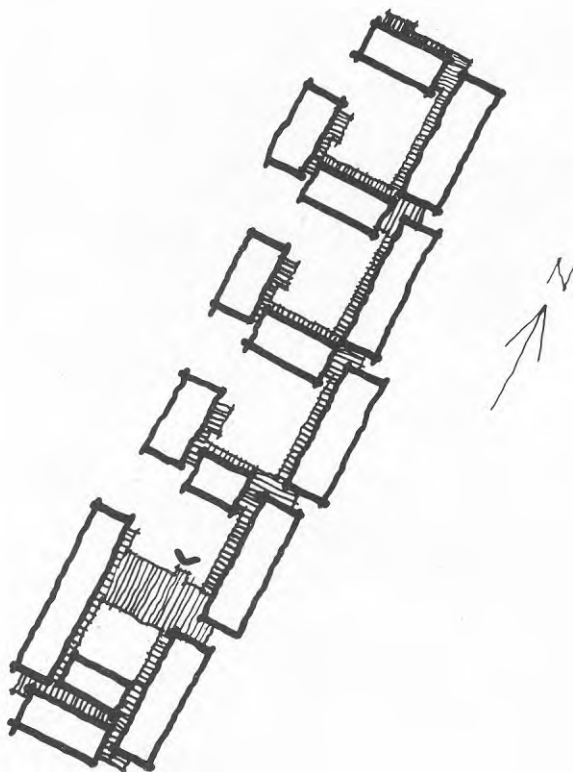
10.3.1 Placering i samhället

Lystoftebakken ligger i Lyngby cirka 10 km norr om Köpenhamn, centralt placerad i kommunen med gångavstånd till tågstation och inköpscenter. Busshållplats finns utanför huvudentrén.

Omgivningarna är vackra med lummiga villaträdgårdar och fina skogsdungar. Samtidigt med centret har också byggts daghem och studentbostäder i samma kvarter.

10.3.2 Yttre miljö

I samband med anläggningen finns planterade trädgårdar med utemöbler, en rosenträdgård med pergola och även en stor terrass som används för fester, grillaftnar och liknande. På området finns också odlingslotter för dem som vill odla mer än vad som får plats på den egna terrassen.

Situationsplan

10.3.3 Verksamheter

Det läggs stor vikt vid att de gamla är aktiva och det ordnas en hel del arrangemang i och utanför centret. Studiecirklar i bl a språk och klassisk musik, uppträdanden och högläsning är återkommande aktiviteter och även bingo och bridge spelas med jämna mellanrum. En gång i månaden förarrättas katolska och protestantiska gudstjänster, det visas film och anordnas danser. Förmiddagarna ägnar många åt gymnastik.

En gång per år har man öppet hus på centret då anhöriga och andra intresserade är välkomna på besök och då säljs även bröd, marmelad och liknande som de boende tillverkat tillsammans med personalen.

Det ges ut en tidning, sammanställd och tryckt av de boende och några ur personalen. Där kan man läsa om kommande aktiviteter, jämna födelsedagar, utställningar, fester och liknande och här finns också korsord och nästa månads matsedel.

Interiör från
frisörsalongen

10.3.4 Personal

Personalgruppen fungerar bra och det är ett mycket gott förhållande mellan personalen och de boende. Den stabila gruppen är städpersonalen som har ett mycket gott förhållande till de boende.

Vårdpersonalen har ett dagrum på varje avdelning i samband med övervakning och kontor medan matrummet är gemensamt för all vårdpersonal och placerat i entréplanet. Något som upplevs som en nackdel. Personal se även bilaga 9.

Västväänd gård

10.3.5 Besparingar

Idag sparar man på energi genom att innetemperaturen dagtid sänkts till 24°. Nattetid sänks den ännu några steg.

Om övriga besparingar blir nödvändiga skulle man spara in på personalen genom att dra ner på städningen och minska antalet anställda i arbetsterapin.

10.3.6 Övrigt

Lystoftebalken har vattenburen värme. Vattnet värms av gaspannor i källaren. Mekanisk ventilation finns i alla gemensamma utrymmen, på WC:n och i det stora köket. I övriga rum är det självdrag. Man klagar inte på dålig luft. Beträffande ytskikt se bilaga 3.

Dagrum med
TV och öppen spis

Det finns en del brister i centrets uppbyggnad. Vissa rum t ex terapi- och festlokaler borde vara större och det saknas också handikappanpassat träningskök.

Kapellet som används både för begravningscermonier och gudstjänster borde ligga i marknivå och inte i källaren. Nu drar sig många av de boende för att gå dit. Det ses även som en stor nackdel att varuintag till kök och tvätteri samt liktransporter sker i anslutning till huvudentrén där de är ganska störande.

Man anser att även vårdbostäderna bör ha två rum för att kunna fungera som ett hem. Många av de boende kommer från stora villor och har problem med att skilja sig ifrån sina möbler. Entré och WC till vårdbostäderna borde vara större.

Köket har kapacitet för att även tillreda mat till två andra center, dagvård och äldre som bor utanför plejehjemmet. Maten lagas, fryses ner och distribueras. Hemma-boende får maten levererad en gång i veckan för att förvara i egen frys som kommunen står för.

På centret finns ett seniorråd av pensionärer som planerar aktiviteter tillsammans med personalen. De har möten en gång i månaden då problem och eventuella klagomål tas upp och där man planerar resor, fester och liknande.

I samband med receptionen finns en kiosk där man kan köpa såväl tidningar och vykort som choklad, tobak och vin. Här säljs också matkuponger till matsalen. Från receptionen ringer man varje morgon till servicebostäderna och kontrollerar att allt är bra.

Anhöriga kan äta i matsalen mot betalning. Det finns inga övernattningsrum och det ordnas bara plats för mycket långväga gäster. kommunen vill att de anhöriga bor på hotell.

Västvänd gård

10.3.7 Vårdbostäder

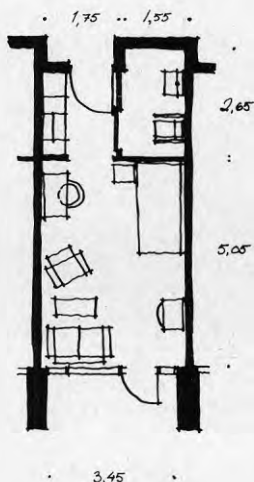
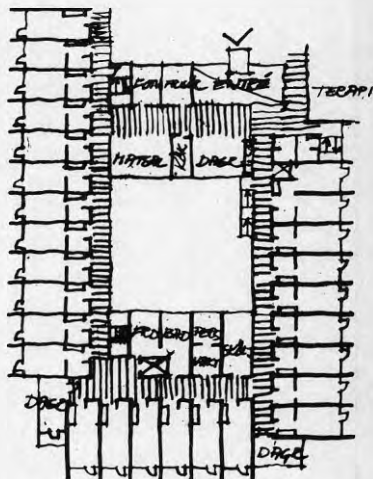

Vårdbostäderna som är på vardera $24,5 \text{ m}^2$ och placerade i centrets södra ände, vänder sig mot villaträdgårdar och öppna gröna områden. Det finns inte längre några enheter som kan slås ihop till tvårumslägenheter eftersom behovet saknas. Bostäderna är uppdelade på två avdelningar med plats för 26 respektive 27 pensionärer på varje.

I anslutning till avdelningens matrum finns ett kök som personalen använder i samband med måltiderna, men som också de boende kan använda för kaffekokning och liknande. Köket, som nu upplevs trångt, skulle man vilja ha i öppen förbindelse med matrummet och man saknar också en ugn för bakning mm.

I källaren finns förrådsplats för tillfällig förvaring.

Plan över
plejehjemsbostäder

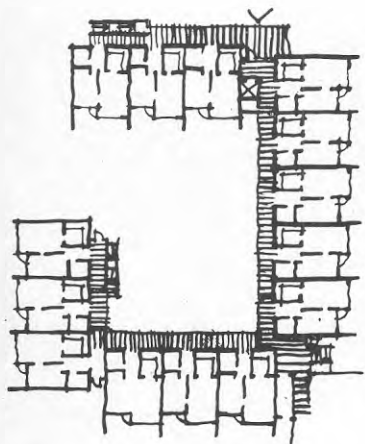
10.3.8 Servicebostäder

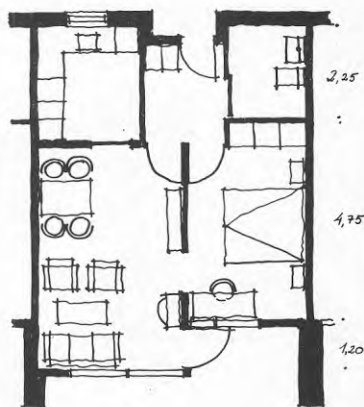
Servicebostäderna är placerade i den norra delen av centret och vänder sig mot villaträdgårdar, daghem och öppna ytor. Bostäderna har separata entréer men har inomhusförbindelse med de gemensamma utrymmena och huvudentrén. Lägenheterna är 46,5 m² stora och med tillhörande altan eller terrass. Till varje lägenhet hör ett mindre källarförråd.

I de skyddade bostäderna är åldrarna nu från 33 år och uppåt.

De boende skall i möjligaste man sköta påklädning, bäddning och lättare städning själva. Alla får hjälp med fönstertvätt och dammsugning.

0 10 20 30 m

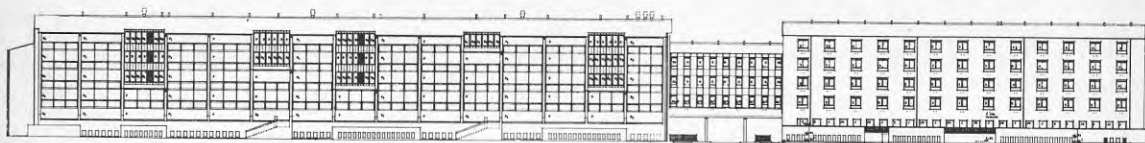

3,50 .. 2,85

Plan över servicebostäder

Fasad med terrasser
resp balkonger
till servicebostäderna

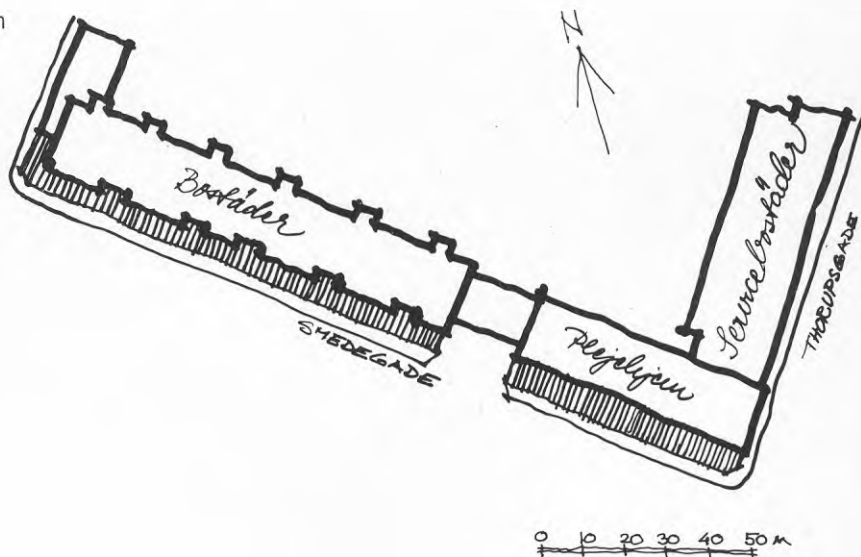
Bostäder

Plejhjem

10.4.1 Placering i samhället

EGV-centret Nørrebro ligger centralt placerat i Köpenhamn, med en del närbutiker i kvarteret och gott om bussförbindelser in till centrum. Byggnaden är 5 våningar hög och ingår som en del i ett nybyggt bostadskvarter i en för övrigt lite nedgången stadsmiljö. På ett par minuters gångavstånd finns Peblinge sjö med vackra promenadvägar, planteringar och bänkar.

Situationsplan

10.4.2 Yttre miljö

I anslutning till centret finns en stor terrass mot gatan och en stenlagd gård. Terrassen sträcker sig utmed hela husets sydvästra fasad och har direktförbindelse med lokalerna för arbetsterapi. Den är möblerad med utemöbler och har "odlingslotter" där de boende kan odla grönsaker och liknande. Terrassen har plats för cirka 80 personer och är försedd med infravärme för att öka användningstiden.

10.4.3 Verksamheter

Förutom terapiverksamheten ordnas aktiviteter som sång-aftnar och mannekänguppvisningar på centret och man har också grillfester ute på den stora terrassen. Två gånger om året ordnas utlandsresor i centrets regi och ett par tre gånger per år arrangeras resor inom landet.

Terpilokalerna är bara tillgängliga under dagtid, medan övriga lokaler alltid kan nås med lägenhetsnyckeln. De boende får gärna använda samlingssalarna för privata fester. Vid behov följer någon ur personalen med ut på stan för klädinköp och liknande.

En av centrets
samlingsalar

10.4.4 Personalen

Efter en hel del utskiftningar i personalen utgör man nu en mycket homogen grupp som fungerar bra. Den absolut stabilaste gruppen är städpersonalen som också hjälper till med övriga sysslor på avdelningen och har ett mycket fint förhållande till de boende.

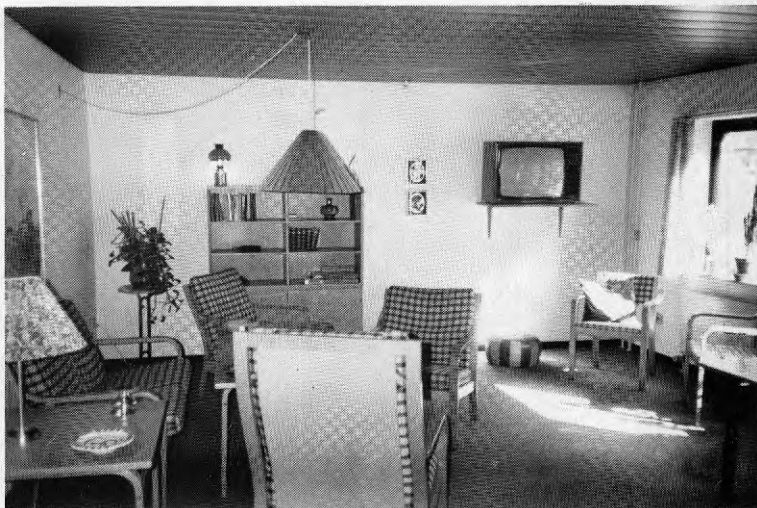
Personalen har ett dag/kontorsrum på varje avdelning där de dricker kaffe och liknande. Måltiderna äter de med pensionärerna. I övrigt har personalen tillgång till omklädningsrum med dusch i källaren. Se även bilaga 10.

Korridor på
plejehjems-
avdelningen

10.4.5 Besparingar

De löpande utgifterna försöker man sänka genom att planera inköpen noga, inte använda dyra engångsmaterial och genom att informera personalen om de faktiska kostnaderna, göra dem prismedvetna. Varje avdelning svara för sin egen ekonomi. Tidigare hade man stort svinn på förbrukningsmaterial, det har man nu lyckats minimera.

TV-rum på plejehjemsavdelningen

10.4.6 Inre miljö

Efter en inkörningsperiod anser man nu att centret fungerar bra och har en lämplig storlek, men är delvis kritisk till husets planering.

Dagcentrets utrymmen är alldeles för små och man saknar en uppdelning av terapilokalerna i rum för olika aktiviteter.

Personallokalerna är också underdimensionerade och bl a vilrum har fått göras om till kontor.

På centret saknas plats för att ta emot gamla som vårdas i hemmet och för en kortare tid behöver extra vård, eller vars anhöriga behöver en tids semester.

Det ses som en nackdel att man får maten skickad från ett centralkök och inte kan laga den själv.

Anhöriga kan äta i matsalen efter föranmälan dock till en mycket låg kostnad.

När någon av de boende dör talar man om det med de andra på avdelningen. Den döda förs nattetid ner i källarvåningen via en direkthiss. I källarplanet finns ett kapell där jordfästningscermonin kan hållas.

Centret värms med vattenburen värme. Mekanisk ventilation finns i hela entréplanet, på alla toaletter samt i köken i servicebostäderna. I övriga rum har man självdrag.

Det klagas ofta på dålig luft och även den låga luftfuktigheten kan vara besvärande.
Beträffande ytskikt se bilaga 4.

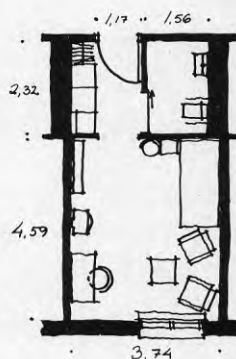
10.4.8 Vårdbostäder

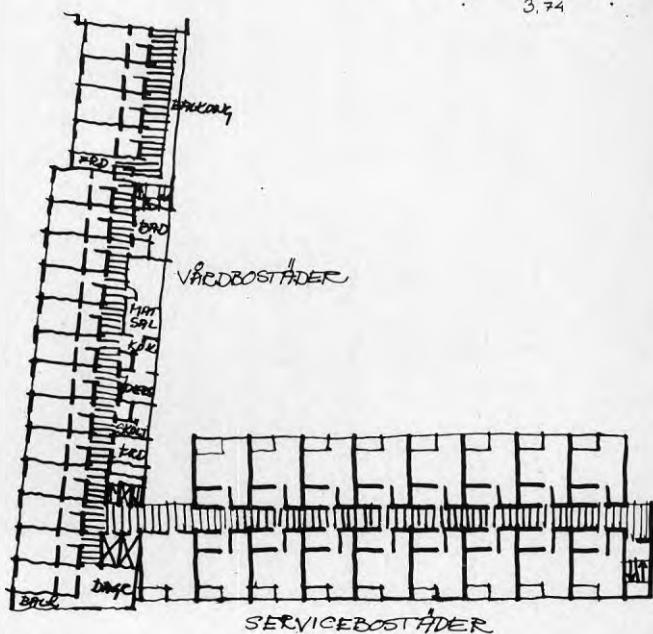
De 64 "lägenheterna" är på vardera 25 m² och fördelade på fyra våningar. Alla är vända mot sydväst/gatan och det finns inga lägenheter som kan slås ihop till tvårumslägenheter.

Till varje avdelning finns ett litet kök som används av personalen i samband med måltiderna men som också de boende kan använda för kaffekokning och liknande. De flesta äter dagens huvudmål i den stora matsalen i entréplanet samt frukost och middagsmat på sitt rum eller i avdelningens dagrum.

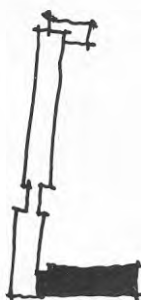
Lägenheterna städas efter den boendes eget önskemål och städpersonalens bedömning. Allmänna ytor städas varje dag.

Situationsplan

10.4.9 Servicebostäder

Servicebostäderna har en yta på 43 m² och det finns 51 stycken fördelade på tre plan. Bostäderna är i första hand beräknade för ensamstående.

Lägenheterna är placerade i vårdcentrets ena flygel och har ingen separat entré. Direktkontakt finns med de gemensamma utrymmena.

Aldern på de boende är förnärvarande från 44 till 99 år, varav tre unga handikappade. De unga har en del missbruksproblem och är svåra att aktivera. Man försöker från centrrets sida att ta med dem i skötseln av trädgåren, låta dem hjälpa till vid reparationer och liknande men har hittills inte nått så bra resultat.

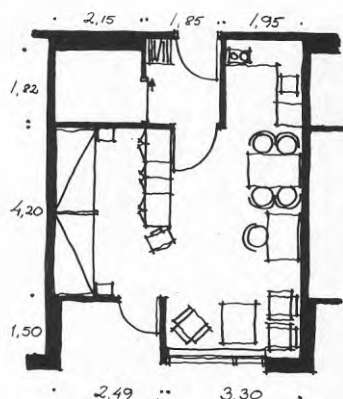
De flesta av de boende i servicebostäderna äter frukost och kvällsmat i sin lägenhet och huvudmålet till subventionerat pris i centrrets matsal.

De flesta städar sin lägenhet själv eller med viss hjälp av personalen.

Till varje lägenhet hör ett förråd.

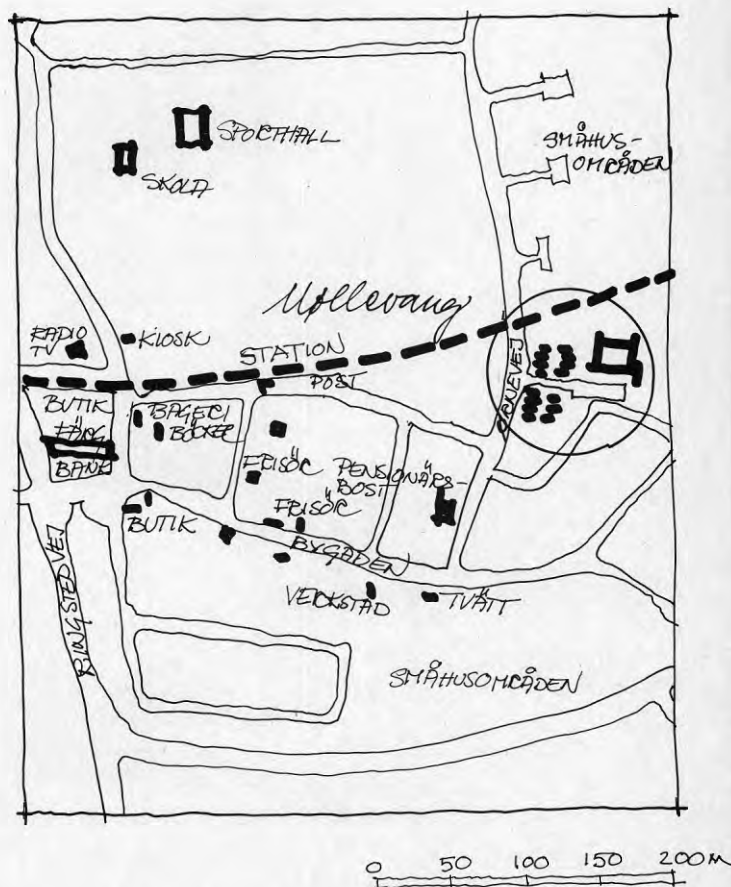

Vardagsrummet i en av servicebostäderna

10.5 Møllevang

Adress:	Ørnevej 50 4370 Store Merløse
Telefon:	00945/3 60 1220
Vårdbostäder:	16 pensionärer
Kollektivbostäder:	17 pensionärer
Dagcenter:	ca 45 pensionärer/dag
Byggnadsår:	1979
Byggherre:	EGV-kommunen
Arkitekt:	Hvidt och Mølgaard-Nielsen

översiktsplan

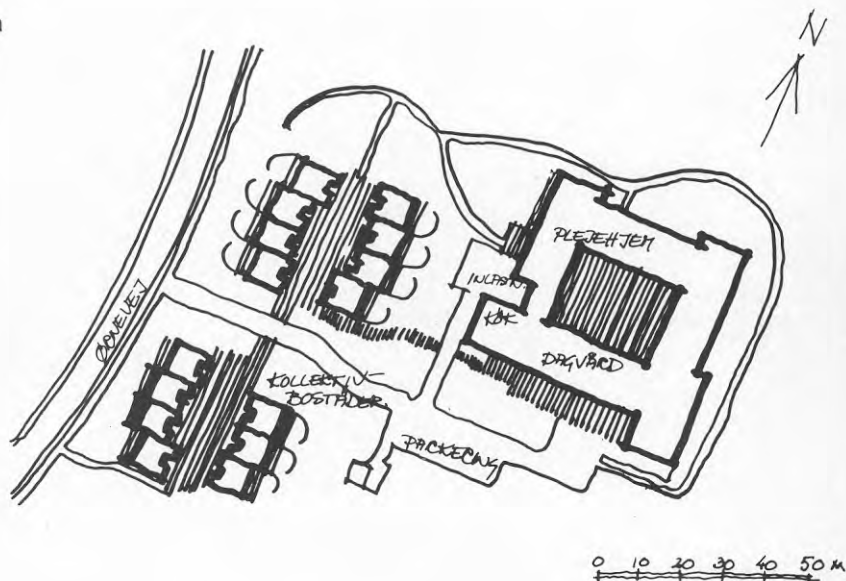
10.5.1 Placering i samhället

Møllevang ligger i St Merløse by mitt på Själland, i lantliga omgivningarna men ändå centralt vid en sidoväg till byns huvudgata och med några minuters väg till affärer och allmänna kommunikationer. Huvudbyggnaden är i ett plan med källare och kollektivhusen utformade som enplans radhus.

10.5.2 Yttre miljö

Området runt centret är grönskande, med promenadstigar och odlingslotter för de boende. Till kollektivbostäderna hör små uteplatser för odling och avkoppling och i samband med plejehjemmet finns en kringbyggd gård med planteringar och bänkar.

Situationsplan

9.5.3 Verksamheter

Det arrangeras en hel del aktiviteter på centret och seniorrådet, som består av några av de boende och besökande i dagcentret, är mycket aktiva och alltid med vid diskussioner om ändringar och förbättringar. De står också för planläggningen av centrets aktiviteter som t ex maskerader, filmvisningar, studiecirklar, sångaftnar, mannekänguppvisningar och liknande.

Över huvudtaget har de boende stort inflytande över rutiner och aktiviteter och det läggs stor vikt vid att inte ta beslut över de boendes huvuden.

Arbetsterapin, matsalen och dagrummet, som ligger i förlängning av varandra i ett mycket fint sammanhang är alltid öppna och här samlas man även kvällstid för att spela kort, dricka kaffe och umgås med varandra. Dessutom finns ett lite mer avskilt dagrum för dem som vill se på TV.

Matsal, dagrum
arbetsterapi

10.5.4 Personal

Personalen har som enda egna rum ett trångt pausrum i samband med avdelningens pentry. Här äter några sin lunchmat, även om de flesta äter tillsammans med de boende. Frukost och kvällsmål äter all personal i dagcentret. I källaren finns omklädningsrum med dusch.
Se även bilaga 11.

10.5.5 Besparingar

Inom centret sparar man genom att så långt möjligt göra reparationer och dyligt själva. Dessutom försöker man göra ekonomiska inköp och anställer ingen ny personal. På energisidan sparar man genom att sänka innetemperaturen, använda svagare glödlampor och inte tända utebelysningen på centrets baksida.

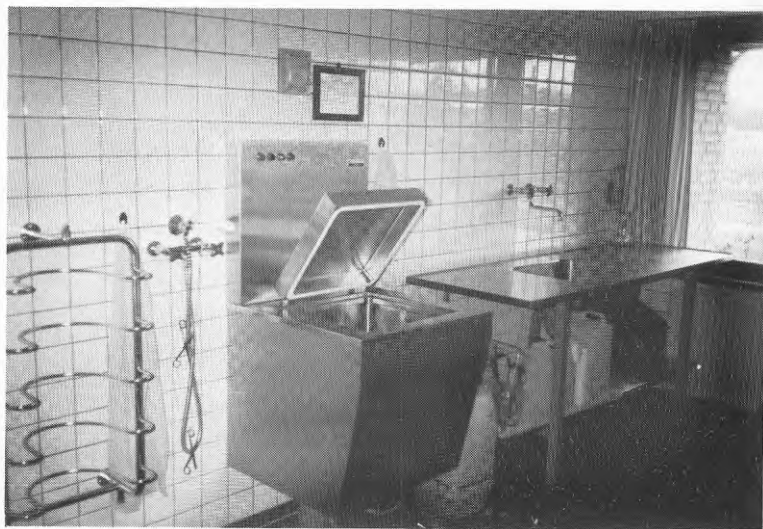
10.5.6 Inre miljö

Centret fungerar i det stora hela bra även om man har vissa invändningar mot planeringen. Plejehjemmet kunde med fördel vara större efter som man nu har överkapacitet i köket och på nattpersonal. Vaktrum, expeditioner och sköljrum borde ligga mer centralt i anläggningen. Dagcenter och plejehjem borde vara mer åtskilda. Många av de boende störs av att de allmänna utrymmena med besökande pensionärer inte är avskilda från bostadsdelen.

När någon dör samlas de som vill av de boende till en kort ceremoni runt kistan i den avlidnes rum. De som vill kan följa med på begravningen och man försöker diskutera sjukdom och död så öppet och naturligt som möjligt.

På centret tar man inte emot anhöriga för övernattninng men besökande får gärna, mot betalning, äta i matsalen.

Sköljrum med utsikt

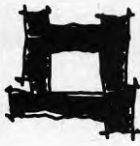

Møllevang har vattenburen värme och är anslutet till fjärrvärmeverk.

Mekanisk ventilation finns i dagcenter, fysioterapilokaler, dagrum, vaktrum, kök, källarutrymmen samt på alla toaletter. I övriga rum har man självdrag. Det klagas inte på dålig luft.

Beträffande ytskikt se bilaga 5.

10.5.7 Vårdbostäder

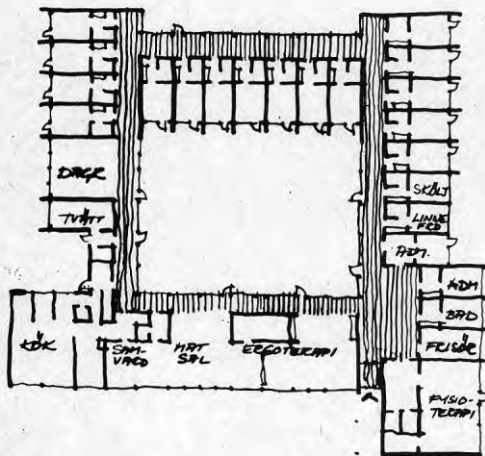

De 16 vårdbostäderna på vardera 23,5 m² är uppdelade i tre grupper med ett biträde per grupp. Bostadsrummen är på 15 m² och upplevs av många av de boende som lite väl små medan personalen anser att rummen fungerar bra.

Från bostadsrummen har man direktkontakt med antingen en tegellagd inbyggd gård eller en liten privat terrass. Inga tvåpersonsenheter finns inom centret.

Frukosten kan de boende själva bestämma om de vill äta på sitt rum eller i dagcentret, medan övriga mål bara serveras i dagcentret. Det finns inget speciellt avdelningskök och det pentry som finns på centret används inte av de boende.

I källaren finns ett stort förrådsrum där de boende kan förvara en del av sina tillhörigheter.

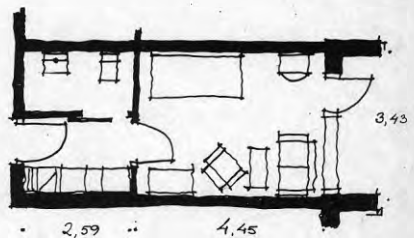

0 10 20 30 m

Plan över plejehjems-
avdelningen

Dag/TV-rum

10.5.8

Kollektivbostäder

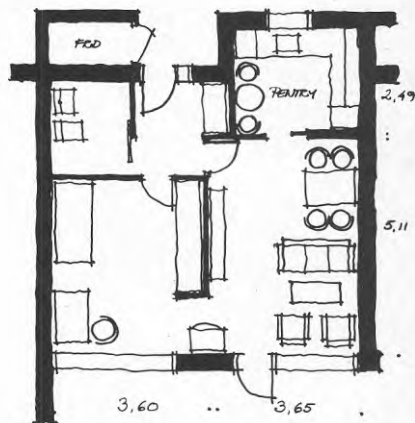

Kollektivbostäderna som är på 50 m² vardera inkl förråd ligger som självständiga tvårums radhus med egen liten trädgård i närheten av centret. Naturligtvis finns anrops-sinaler i bostadens alla rum och i vardagsrummet finns också en direkttelefon till vårdhimmets vaktcentral, varifrån man kan tillkalla hjälp dygnet runt. I kollektivbostäderna städar de boende själva eventuellt med viss hjälp från personalen.

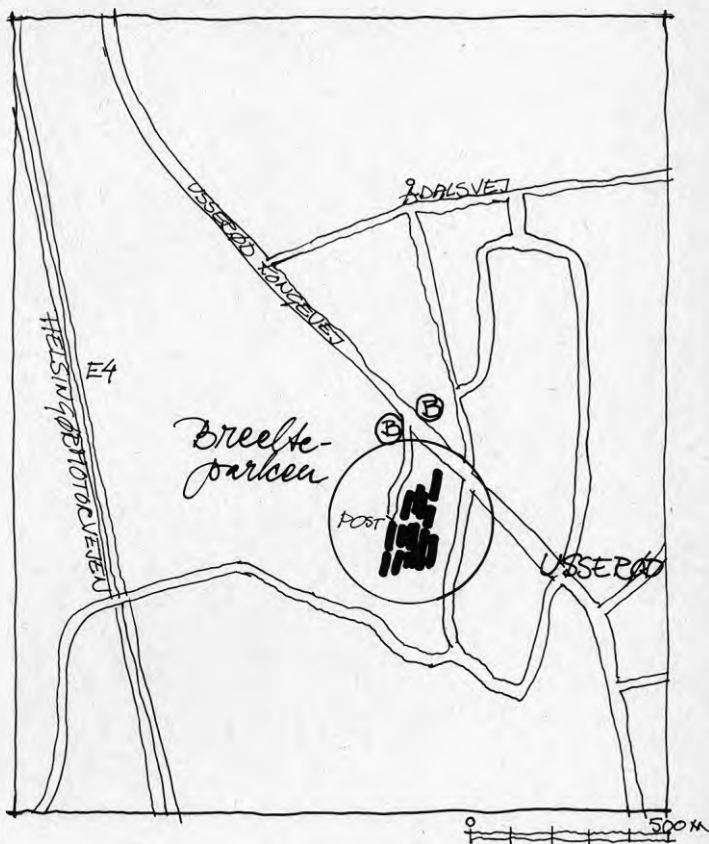
Kollektivbostadsgata

Plan av kollektivbostad

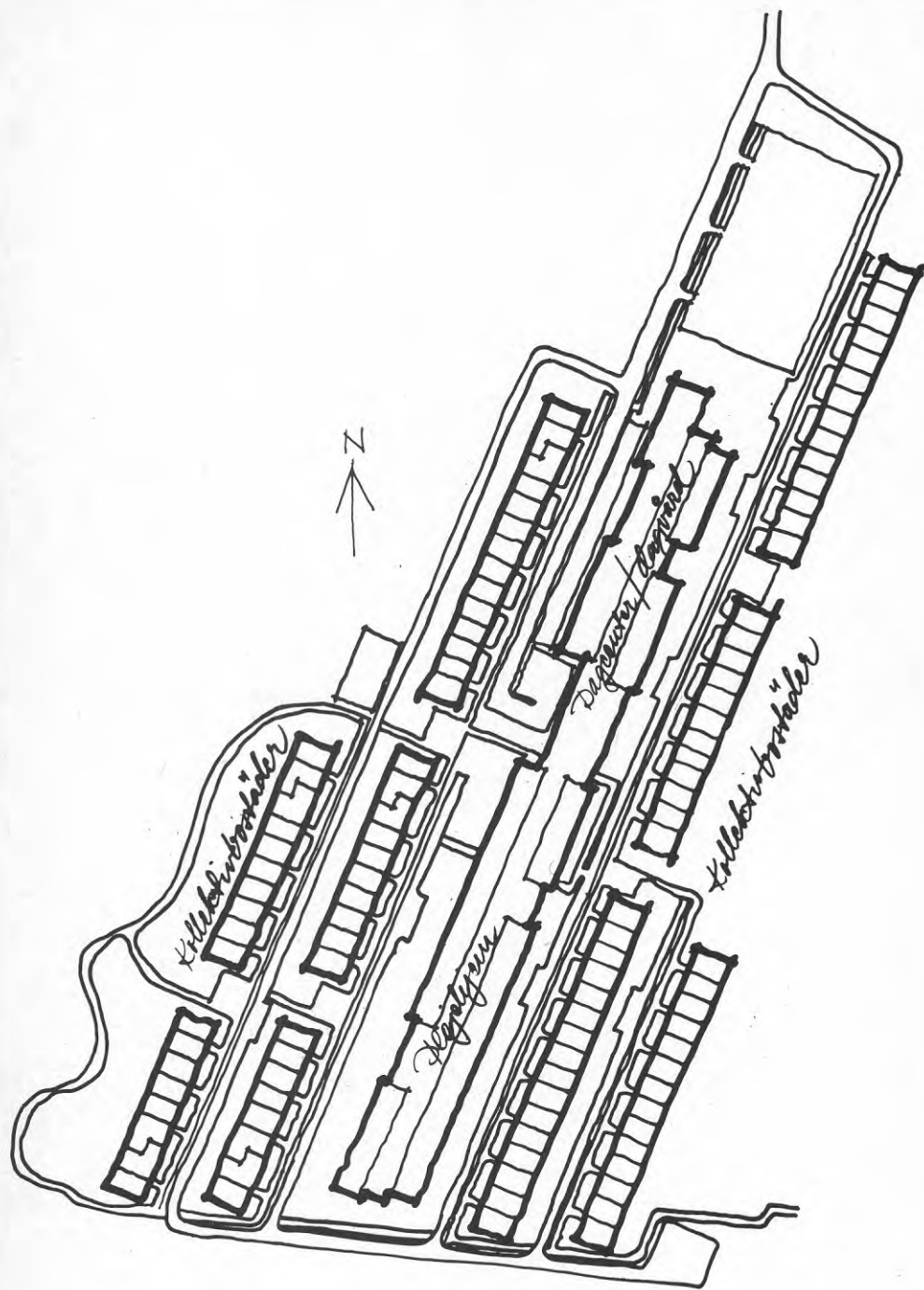

10.6 Breelteparken

Adress:	Breeltevej 1 2970 Hørsholm
Telefon:	00945/2 86 9500
Vårdbostäder:	48 pensionärer
Kollektivbostäder:	146 st. 163 pensionärer
Dagcenter:	ca 20 pensionärer
Byggnadsår:	1975
Byggherre:	Kommunen/EGV
Arkitekt:	Hvidt och Mølgaard-Nielsen

Översiktsplan

0 10 20 30 40 50m

10.6.1 Placering i samhället

Breelteparken i Hörsholms kommun cirka 25 km norr om Köpenhamn ligger inte särskilt centralt i förhållande till affärer, post och liknande och det är cirka 1 km till närmaste köpcentrum. Utanför centret finns hållplatser med buss bl a in till Hörsholm. Omgivningarna är lantliga med mycket grönska och stora öppna ängar.

Dagrum på plejehjemsavdelningen, med terrass utanför

10.6.2 Verksamheter

På centret anordnas en hel del aktiviteter förutom den vanliga terapin, som t ex maskerader, julbasarer, öppet hus, uppträdande av folkdansare och teaterföreställningar. Man gör också en hel del bussturer och anordnar utlandsresor någon gång per år. Flera gånger om året ordnas gående bord och då är även anhöriga välkomna att delta. Ett arrangemang som uppskattas mycket av såväl boende och anhöriga som personalen.

10.6.3 Besparingar

För närvarande sparar man genom att inte ta in ersättare vid kortare sjukdom och ledighet. Eventuellt kan man också tänka sig att spara in en del på städningen. Viss energi sparar man genom att ha belysningen tidsstyrd.

10.6.4 Inre miljö

Breelteparken värms med vattenburen värme och är anslutet till ett fjärrvärmeverk. Både tilluft och frånluft finns i alla allmänna utrymmen och dessutom finns utsug i alla toaletter och förrådsrum. Det klagas inte på dålig luft men däremot på att den är för torr.

Centret fungerar mycket bra även om det saknas vilplatser för dem som besöker dagcentret och ett stort dagrum/konferensrum för personalen skulle behövas. Det ses inte som någon nackdel att centret är så stort eftersom det ger större möjlighet till variation i verksamheten i och med att man har stora resurser.

Alla gemensamhetsutrymmen är tillgängliga dygnet runt.

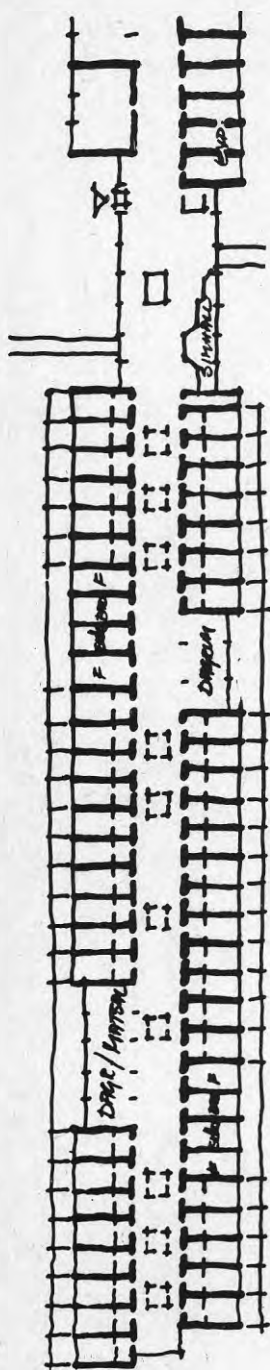
Anhöriga är välkomna att mot betalning äta i matsalen och de boende i kollektivbostäderna kan även köpa mat från centret när de har gäster. Alla boende får månadsmatsedel.

Beträffande personal se bilaga 12.

Reception/ Kiosken i Huvudentrén

10.6.5 Vårdbostäder

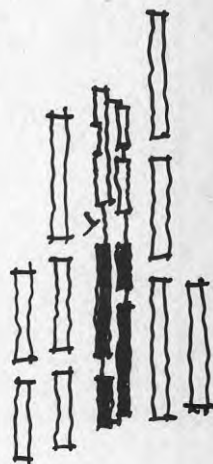
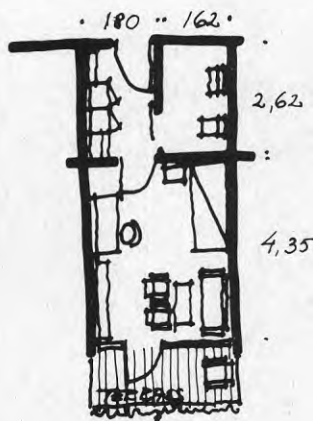

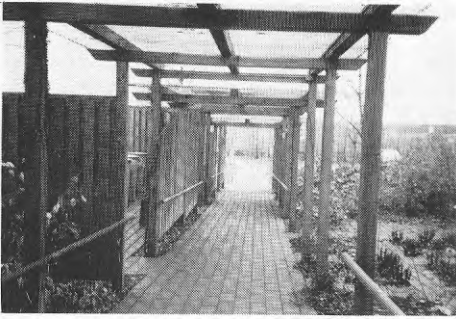
De 48 vårdbostäderna är på vardera 24 m^2 och uppdelade på två avdelningar. En av bostäderna är vakant och används för hemmaboende som behöver hjälp för en kortare tid, t ex på grund av att den vårdande maken/makan behöver en tids semester. De två avdelningarna är placerade i den södra delen av huvudbyggnaden som också innehåller dagcenter, matsal och simbassäng.

I entréhallen, som är placerad centralt emellan vårdhemsdelen och dagcentret, finns kiosk där det säljs bl a tidningar, tobak och choklad. Därifrån ser man också in i simbassängen, som ligger en trappa ner och har en fin kontakt med utemiljön genom ett stort glasparti.

Det centrala stråket är en mycket fin vistelsezon och samlingsplats med vinterträdgårdar och stora fågelburar, pentryn och sittplatser. Här finns en försäljningsmonter med terapialster, bibliotek samt bardisk till matsalen.

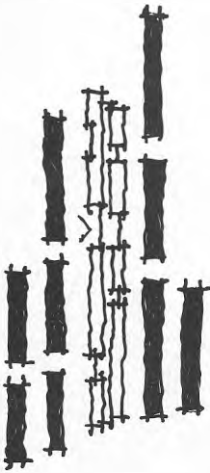
Plan över plejehjemsavdelningen

Övertäckt gång
till huvudbyggnaden

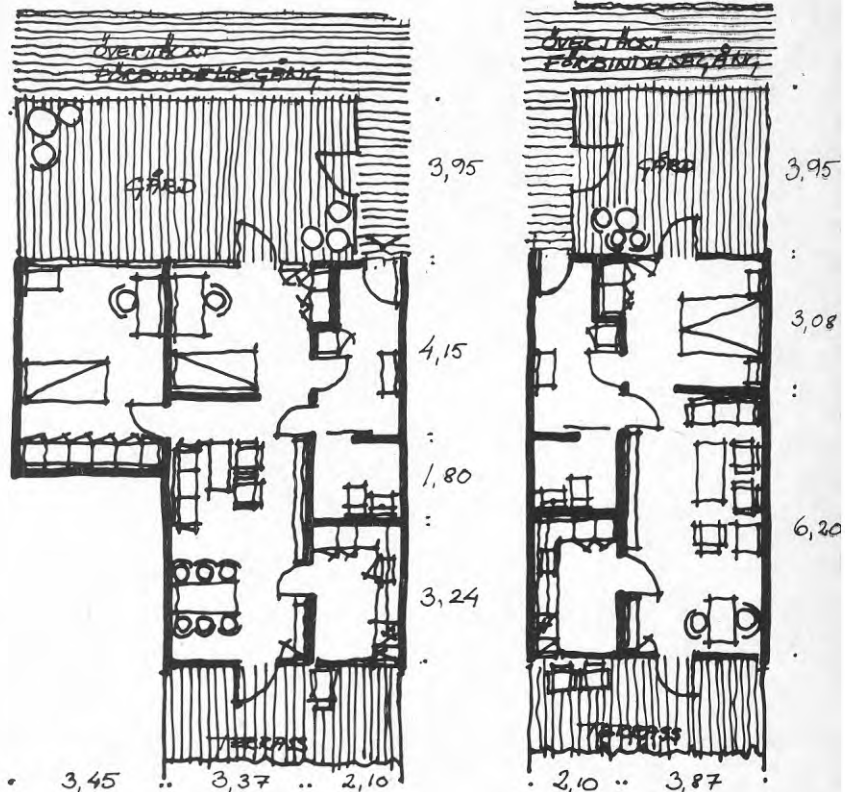
10.6.6 Kollektivbostäder

Kollektivbostäderna är utformade som radhus med egna trädgårdar och terrasser och är uppdelade i nio block med 8-16 bostäder i varje. Från radhusen till huvudbyggnaden finns handikappvänliga, övertäckta gångar.

Bostäderna består av tvårumslägenheter på 51 m^2 och tre-rumslägenheter på 66 m^2 resp 68 m^2 . "Tvårummarna" har egen trädgård och terrass på sammanlagt 30 m^2 . För "tre-rummarna" är ytan 37 m^2 resp 43 m^2 .

I alla lägenheterna finns interntelefon till huvudbyggnaden varifrån man kan få hjälp dygnet runt.

FÖRTECKNING ÖVER YTSKIKT DR ANNE-MARIE HJEMMET

Bilaga 1.

ALLMÄNNA RUM

ENTRE	G : Klinker S : V : Tege1 T : Rockfon i tråkassetter	FRISÖR/ FÖTVARD	G : Linoleum S : Trä V : Målad T : Betong, målad
-------	---	--------------------	---

DAGRUM	G : Textilmatta S : Trä V : Tege1 T : Betong, målad	KORRIDORER	G : Linoleum S : Trä V : Tege1 T : Målat
--------	--	------------	---

MATSAL	G : Linoleum S : Trä V : Målad T : Rockfon i tråkassetter	STÄD	G : Klinker S : Klinker V : Målad T : Betong, målad
--------	--	------	--

ARBETSTERAPI/ ERGOTERAPI	G : Linoleum S : Trä V : Målad T : Betong, målad	SKÖLJ	G : Klinker S : Klinker V : Kake1 T : Betong, målad
-----------------------------	---	-------	--

FYSIOTERAPI	G : Linoleum S : Trä V : Målad T : Rockfon i tråkassetter	BAD	G : Klinker S : Klinker V : Kake1 T : Betong, målad
-------------	--	-----	--

VÄRDBOSTAD

ENTRE	G : Linoleum S : Trä V : Tapet, målad T : Betong, målad
-------	--

WC/DUSCH	G : Klinker S : Klinker V : Kake1 T : Betong, målad
----------	--

BOSTADSRUM	G : Linoleum S : Trä V : Tapet, målad T : Betong, målad
------------	--

SKYDDAD BOSTAD

ENTRE/ FÖRRAD	G : Linoleum S : Trä V : Tapet, målad T : Betong, målad
------------------	--

WC/DUSCH	G : S : Plast V : T :
----------	--------------------------------

BOSTADSRUM/ KÖKVRÅ	G : Linoleum S : Trä V : Tapet, målad T : Betong, målad
-----------------------	--

PERSONAL

DR ANNE-MARIE HJEMMET

Bilaga 2.

VARDBOSTÄDER

1 avd 24 pensionärer

Dagtid : 2 sköterskor, 8 biträden
 Kväll : 1/2 sköterska, 2 biträden
 Natt : 1/2 sköterska, 1 1/4 biträde

SKYDDADE BOSTÄDER

34 pensionärer

Dagtid : 1 1/2 sköterska, 2 1/2 biträden
 Kväll : 1 biträde
 Natt : 1 biträde

DAGVARD

35 pensionärer/dag

2 sköterskor, 6 biträden

FYSIOTERAPI

2 sjukgymnaster, 2 biträden

ARBETSTERAPI

2 arbetsterapeuter, 3 biträden

KÖK

4 ekonomiföreståndare, 17 köksassistenter
 (kapacitet finns för 3.000 portioner/dag.
 Nedkyld mat skickas till andra institutioner.)
 Idag lagas 500 varma portioner och 400 kalla
 per dag.

STÄDNING

Städningen sköts av inhyrt städbolag.
 15 personer.

FRISÖR

24 timmar/vecka

FOTVARD

12 timmar/vecka

FÖRTECKNING ÖVER YTSKIKT RYGARDSCENTRET

Bilaga 3.

ALLMÄNNA RUM

ENTRE	G : Textilmatta S : - V : Tegel T : Glas, Bafflar	FRISÖR/ FOTVARD	G : Kork S : - V : Tegel/klädda skärmar T : -
DAGRUM	G : Textilmatta S : Trä V : Tegel T : Gips	KORRIDORER	G : Textilmatta S : Trä V : Tegel/Väv, målad T : Gips i tråkassetter/ hängande bafflar
MATSAL	G : Textilmatta S : Trä V : Väv, målad T : Betong, målad	STÄD	G : S : V : T :
ARBETSTERAPI/ ERGOTERAPI	G : Linoleum S : Trä V : Väv, målad T : Gips i kassetter	SKÖLJ	G : S : V : T :
FYSIOTERAPI	G : Linoleum S : Trä V : Trä, gips T : Gips i tråkassetter	BAD	G : Klinker S : Klinker V : Kake T : Betong, målad

VARDBOSTAD

ENTRE G : Linoleum
S : Trä
V : Väv, målad
T : Betong, målad

WC/DUSCH G : Klinker
S : Klinker
V : Kake
T : Gips

BOSTADSRUM G : Linoleum
S : Trä
V : Väv, målad
T : Betong, målad

SKYDDAD BOSTAD

ENTRE G : Parkett
S : Trä
V : Målad
T : Betong, målad

WC/DUSCH G : Klinker
S : Klinker
V : Kake
T : Gips

BOSTADSRUM/
KOKVRA G : Parkett
S : Trä
V : Målad
T : Betong, målad

PERSONAL

RYGÅRDSCENTRET

Bilaga 4.

VÅRDBOSTÄDER
32 pensionärer

Dagtid : 3 sköterskor, 4 vårdassistenter, 5 biträden
Kväll : 1 sköterska, 1 vårdassistent, 3 biträden
Natt : 1 sköterska, 1 vårdassistent, 3 biträden

SKYDDADE BOSTÄDER
72 pensionärer

Dagtid : 1 sköterska, 3 vårdassistenter, 7 biträden
Kväll : 1 vårdassistent, 3 biträden
Natt : 1 biträde

DAGVÅRD
30 pensionärer/dag

1 avdelningsledare, 5 vårdassistenter, 8 biträden

FYSIOTERAPI

1 ansvarig fysioterapeut, 5 fysioterapeuter,
2 biträden

ERGOTERAPI

1 ergoterapeut (avd ansv) 4 ergoterapeuter
1 kostkonsulent, 9 biträden

KÖK

1 ekonomiföreståndare, 3 ekonomiassistenter,
10 köksassistenter

STÄDNING

1 städledare, 10 städare

FRISÖR

1 person 30 timmar/vecka

FOTVÅRD

1 person 30 timmar/vecka

ADMINISTRATION

1 föreståndare, 1 vice föreståndare, 5 kontors-
assistenter, 2 tekniker

FÖRTECKNING ÖVER YTSKIKT LYSTOFTEBAKKEN

Bilaga 5.

ALLMÄNNA RUM

ENTRE	G : Nålfilt S : Trä V : Målad T : Plattor	FRISÖR FOTVARD	G : Trä S : Betong V : Målad T : Plattor
-------	--	-------------------	---

DAGRUM	G : Heltäckningsmatta S : Trä V : Målad T : Plattor	KORRIDORER	G : Trä S : Trä V : Tegel T : Plattor
--------	--	------------	--

MATSAL	G : S : V : T :	STAD	G : Klinker S : Betong V : Målad T : Plattor
--------	--------------------------	------	---

ARBETSTERAPI ERGOTERAPI	G : Korkoplast S : Trä V : Målad T : Plattor	SKÖLJ	G : Klinker S : Klinker V : Målad T : Plattor
----------------------------	---	-------	--

FYSIOTERAPI	G : Trä S : Betong V : Målad T : Plattor	BAD	G : Klinker S : Klinker V : Målad T : Plattor
-------------	---	-----	--

VÄRDBOSTAD

ENTRE	G : Linoleum S : Trä V : Målad T : Betong, målad
-------	---

WC/DUSCH	G : Klinker S : Klinker V : Glasfiber, målad T : Gips, målad
----------	---

BOSTADSRUM	G : Linoleum S : Trä V : Målad T : Betong, målad
------------	---

SKYDDAD BOSTAD

ENTRE	G : Parkett S : Trä V : Målad T : Betong, målad
-------	--

WC/DUSCH	G : Klinker S : Klinker V : Glasfiber, målad T : Gips, målad
----------	---

BOSTADSRUM/ KOKVRA	G : Parkett S : Trä V : Målad T : Betong, målad
-----------------------	--

PERSONAL

LYSTOFTEBAKKEN

Bilaga 6.

VÅRDBOSTÄDER1 avd 26 resp 27
pensionärerDagtid : 1/3 föreståndare, 2 sköterskor, 6 biträden
Efterm : 1 sköterska, 3 biträden
Kväll : 1 sköterska, 2 1/2 vårdassistenter
Natt : 1 sköterska, 1 vårdassistentSKYDDADE BOSTÄDER

70 pensionärer

Dagtid : 1/2 föreståndare, 1 sköterska, 4 vårdassistenter
Efterm : 1 sköterska, 2 vårdassistenter
Kväll : 1 vårdassistent
Natt : 1 vårdassistentFYSIOTERAPI

1 1/2 fysioterapeut

ERGOTERAPI

1 ergoterapeut, 3 1/2 assistenter

KÖK1 ekonomiföreståndare, 1 1/2 ekonomiassistent,
7 köksassistenter
(Nedfrost mat skickas till andra institutioner
och till hemmaboende pensionärer)STÄDNING

13 1/2 städare

FÖRTECKNING ÖVER YTSKIKT EGV-GÅRDEN NØRREBRO

Bilaga 7.

ALLMÄNNA RUM

ENTRE	G : Linoleum S : Plats V : Väv, målad T : Gips	FRISØR	G : Linoleum S : Plast V : Väv, målad T : Ljuddämpande panel
DAGRUM	G : Nålfilt S : Trä V : Väv, målad T : Ljuddämpande panel	KORRIDORER	G : Nålfilt S : Trä V : Väv, målad T : Ljuddämpande panel
MATSAL	G : Nålfilt S : Trä V : Väv, målad T : Ljuddämpande panel	STAD	G : Linoleum S : Plast V : Väv, målad T : Gips
ARBETSTERAPI/ ERGOTERAPI	G : Linoleum S : Plast V : Väv, målad T : Ljuddämpande panel	SKØLJ	G : Linoleum S : Plast V : Väv, målad T : Gips
FYSIOTERAPI	G : Linoleum S : Plast V : Väv, målad T : Gips	BAD	G : Stegsäker vinyl S : Plast V : Väv, målad T : Gips

VARDBOSTAD

ENTRE G : Linoleum
S : Plast
V : Strukturtafet
T : Betong, målad

WC/DUSCH G : Stegsäker vinyl
S : Plast
V : Betong, målad
T : Betong, målad

BOSTADSRUM G : Linoleum
S : Plast
V : Strukturtafet, målad
T : Betong, målad

SKYDDADE BOSTADER

ENTRE G : Parkett
S : Trä
V : Strukturtafet
T : Betong, målad

WC/DUSCH G : Stegsäker vinyl
S : Plast
V : Betong, målad
T : Betong, målad

BOSTADSRUM/
KØKYRA G : Parkett
S : Trä
V : Betong, målad
T : Betong, målad

PERSONAL

NØRREBRO

Bilaga 8.

VARDBOSTÄDER1 avd 13-17 pen-
sionärerDagtid : 1/2 sköterska, 5 biträden, 1 vårdassistent
2 städare/assistenter

Kväll : 1/4 sköterska, 1 1/2 biträde

Natt : 1/4 sköterska, 1/2 biträde

SKYDDADE BOSTÄDER

51 pensionärer

Dagtid : 1 sköterska, 3 biträden, 3 städare/assistenter

Kväll : 0

Natt : 0

DAGVARD

30 pensionärer/dag

1 vårdassistent, 1 1/2 biträde

FYSIOTERAPI

1 fysioterapeut, 1 biträde

ARBETSTERAPI1 dagcenterledare, 1 pedagog, 1 1/2 assistent
7 frivilliga t ex keramiklärare, vävlärare
och likn.KÖK

1 ekonomiföreståndare, 4 assistenter

ALLMÄNNA RUM

ENTRE/ VINDFANG	G : Gummimatta S : Trä V : Tegel T : Gipsplattor	FRISÖR	G : Linoleum S : Trä V : Målade T : Målat
DAGRUM	G : Heltäckande matta S : Trä V : Tegel T : Gipsplattor	KORRIDORER	G : Heltäckande matta S : Trä V : Tegel T : Gipsplattor
		STAD	G : Klinker S : Klinker V : Kake1 T : Målat
ARBETSTERAPI ERGOTERAPI MATSAL	G : Linoleum S : Trä V : Tegel T : Gipsplattor	SKÖLJ	G : Klinker S : Klinker V : Kake1 T : Målat
FYSIOTERAPI	G : Linoleum S : Trä V : Målade T : Gipsplattor	BAD	G : Klinker S : Klinker V : Kake1 T : Målat

VARDBOSTAD

ENTRE G : Linoleum
S : Trä
V : Strukturtepet, målad
T : Betong, målad

WC/DUSCH G : Klinker
S : Klinker
V : VäV, målad
T : Betong, målad

BOSTADSRUM G : Linoleum
S : Trä
V : Strukturtepet, målad
T : Betong, målad

KOLLEKTIVBOSTAD

ENTRE G : Parkett
S : Trä
V : Målade
T : Betong, målad

WC/DUSCH G : Klinker
S : Klinker
V : VäV, målad
T : Betong, målad

BOSTADSRUM G : Parkett
KOKVÄ S : Trä
V : Målad
T : Betong, målad

PERSONAL

MØLLEVANG

Bilaga 10.

VARDBOSTÄDER
16 pensionärerDagtid : 1/2 föreståndare, 1/2 avdsköterska, 2 1/4 biträden
Kväll : 1 sköterska, 1 biträde
Natt : 1 sköterska, 1 biträdeKOLLEKTIVBOSTÄDER
17 pensionärerDagtid : 1/4 föreståndare, 1/2 avdsköterska, 1 1/2 biträde
Kväll : kallas vid behov från vårdhemmet
Natt : kallas vid behov från vårdhemmetDAGCENTER
45 personer/dag

1/4 föreståndare, 1 1/2 biträde

FYSIOTERAPI

1/4 fysioterapeut

ERGOTERAPI

1/4 föreståndare, 1/2 ergoterapeut, 3/4 biträde

KÖK1 ekonomiföreståndare, 1 1/2 ekonomiassistent
3 3/4 köksmedhjälpareSTÄDNING

3 3/4 städare

TEKNIK

1 tekniker

FÖRTECKNING ÖVER YTSKIKT BREELTEPARKEN

Bilaga 11.

ALLMÄNNA RUM

ENTRE	G : Nålfilt S : Trä V : Glas T : Ljudbafflar/målat	FRISÖR/ FÖTVARD	G : Plastmatta S : Plast V : Målad T : Betong, målad
DAGRUM	G : Nålfilt S : Trä V : Målad T : Ljudbafflar/målat	KORRIDORER	G : Nålfilt S : Trä V : Målad T : Ljudbafflar/målat
MATSAL	G : Nålfilt S : Trä V : Målad T : Ljudbafflar/målat	STAD	G : Plastmatta S : Plastmatta V : Vävd, målad T : Betong, målad
ARBETSTERAPI	G : Plastmatta S : Plast V : Målad T : Ljudbafflar/målat	SKÖLJ	G : Plastmatta S : Plastmatta V : Vävd, målad T : Betong, målad
FYSIOTERAPI	G : Plastmatta S : Plast V : Målad T : Betong, målad	BAD	G : Plastmatta S : Plastmatta V : Vävd, målad T : Betong, målad
<u>VÄRDBOSTAD</u>		<u>KOLLEKTIVBOSTAD</u>	
ENTRE	G : Plastmatta S : Plast V : Strukturtafet, målad T : Gips	ENTRE	G : Parkett S : Trä V : Strukturtafet T : Betong, målad
WC/DUSCH	G : Klinker S : Klinker V : Vävd, målad T : Gips	WC/DUSCH	G : Klinker S : Klinker V : Vävd, målad T : Gips
BOSTADSRUM	G : Plastmatta S : Plast V : Strukturtafet, målad T : Betong, målad	BOSTADSRUM/ KOKVRA	G : Parkett S : Trä V : Strukturtafet, målad T : Betong, målad

PERSONAL

BREELTEPARKEN

Bilaga 12.

VARDBOSTÄDER

1 avd 24 pensionärer

Dagtid : 2 sköterskor, 4 1/2 biträden

Kväll : 1 sköterska (gemensam med kollektivbostäderna)
2 biträdenNatt : 1 sköterska (gemensam med kollektivbostäderna)
1 biträdeKOLLEKTIVBOSTÄDER

146 pensionärer

Dagtid : 2 sköterskor, 6 biträden

Kväll : 1 sköterska (gemensam med vårdhemmet)
2 biträden

Natt : 1 sköterska (gemensam med vårdhemmet)

DAGCENTER

20 pensionärer/dag

FYSIOTERAPI

1 person

ERGOTERAPI

1 person

KÖK1 ekonomiföreståndare, 3 ekonomiassistenter
13 köksassistenterSTÄDNING

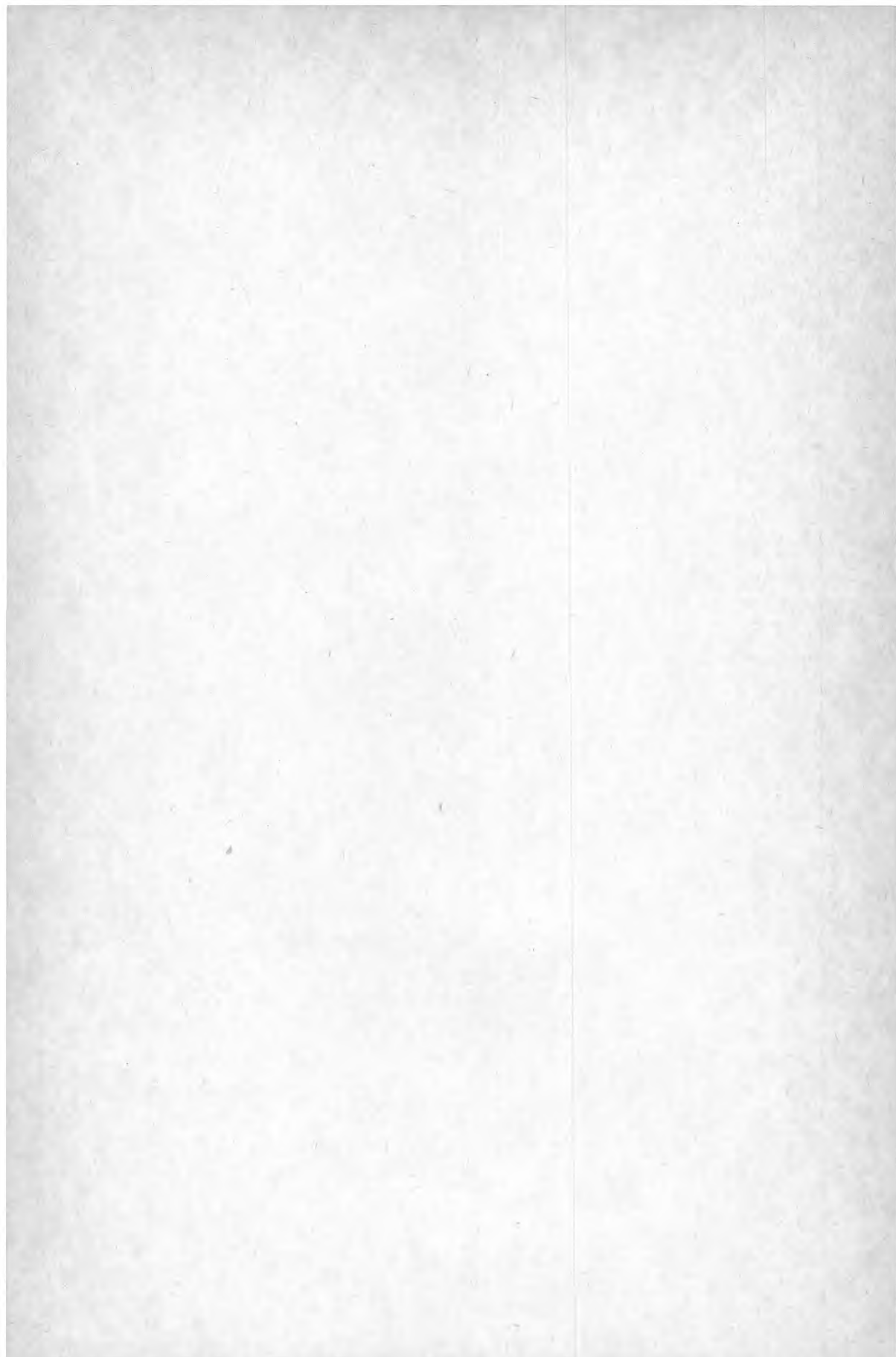
1 städledare, ca 13 städare, 2 tvätteri-personal

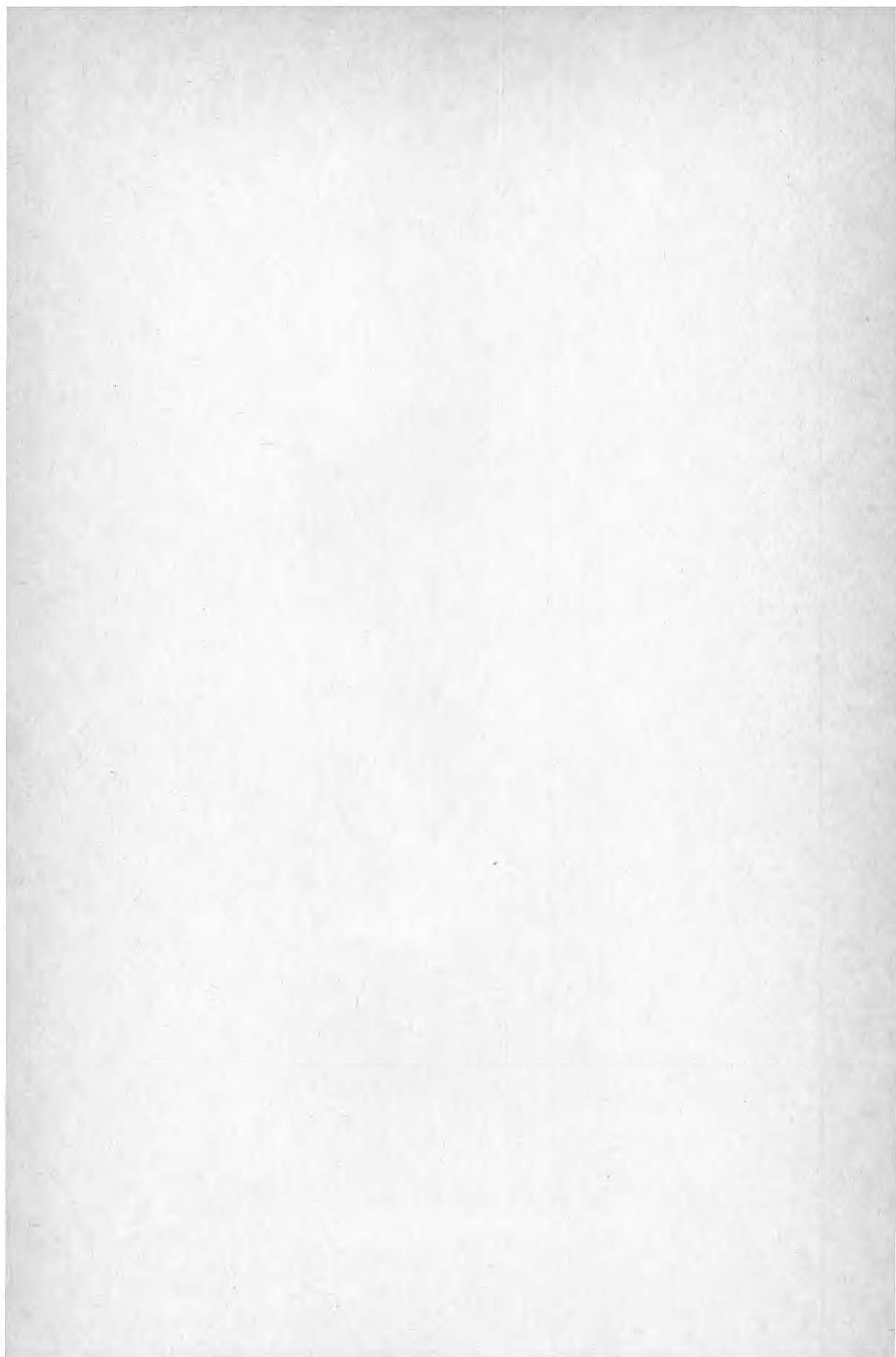
FRISÖR

1 person

FOTVARD

1 person

**Denna rapport hänför sig till forskningsanslag
811686-8 från Statens råd för byggnadsforskning
till ETV arkitektkontor AB, Stockholm.**

R36: 1984

ISBN 91-540-4079-5

Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm

Art.nr: 6704036

**Abonnemangsgrupp:
V. Byggnadsfunktion**

**Distribution:
Svensk Byggtjänst, Box 7853
103 99 Stockholm**

Cirkapris: 35 kr exkl moms